

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Európai zűrzavar.

Budapest, június 29.

(L.) Szinte irónia, hogy Hágában a nemzetek delegátusai arról tanácskoznak, miképpen lehetne Európának, sőt a világnak a békét biztosítani. A békeszerzők alig jutottak al- és mellékbizottságai megalakításáig s ime Európa-szerte láng lobog elé a földből. Morog és zugolódik a hatalmas embertömeg, amely Európa hátán ütött sátrát, szava majd oly erőteljesen zug fel, mint száz esztendővel ennek előtte, ama másik fin de siècle idején, amely kiforgatta sarkaiból az államalakulásokat. Alig van e percben békés zug ezen az öreg földrészen. Franciaországban csak félig föjtötták el a katonák, jezsuiták és monarkhisták forradalmát. Belgium köztársasági orgiákat rendeznek a népképviselők s ultimátumot küldenek a királynak és a hadseregnek. Olaszországban az alkotmányba ütköző pátens adott alkalmat antidinasztikus mozgalmakra. Spanyolországban vér folyik, a katonaság sortűzet ad, a republikánusok fegyveresen járnak be Saragosa utcáit. Németországban a westfáli sztrájkolók szinte forradalmi izű mozgalmat indítottak meg: dolga akadt ott is szuronyoknak, puskának, Herneben, Bochumban, Essenben a munkások ezrei kötnek ki katonával, csendőrrrel, — halottakról, sebesültekről szólnak a táviratok. Anglia komolyan készülődik Transvaal ellen, amelyet régóta hatalmába akar keríteni s amely földrajzi helyzeténél fogva nem fogja megőrizhetni függetlenségét. Londonban ma szállítanak hajóra fegyvert és katonaságot, hogy esetleg megkezdjék a hadi expedíciót. Anglia azonfelül Oroszországgal is farkasszemmel néz a perzsa öbölben állandósított kikötők miatt. Ideát Európában még egyre halljuk a szerb-török konfliktus utóhangjait, tul Ázsiából azonban szörnyű mészárlások híre érke-

zik: Khina pusztítva üldözi az európaiakat és válogatott kegyetlenkedések közt gyújtogat és gyilkol. Még a csöppnyi kis Görögország is válságos mozgólódások színhelyévé lett. A thébaiak megtagadták az adófizetést és fegyveres beavatkozással fenyegetik a kormányt és királyt.

Mind ez egyetlen egy napnak a krónikája. A kép, amelyet itt vázlatosan állítottunk az olvasó elé, sok tekintetben emlékeztet a száz év előtti időkre. Akkor lángba, vérbe fult a századvég, nem lehetetlen, hogy a XX. század is tüzből születik meg. Akkor ez a forradalmi mozgalom szűk helyre koncentráldott, most széles terepen oszlik meg s mi talán csak ezért tartjuk kevésbé veszedelmesnek. De osztlályok lázadása volt az is, a szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavával, azonban nem e jelszavak értelmében. Az általános európai mozgólódás is az osztályharc jegyét lobogtatja zászlaján. Spanyolországban, Belgiumban, Olaszországban, Németországban a munkáskérdés és a gazdasági rendszerek igazságtalansága és felszegegsége gyújtotta föl a puskaport. A transvaali és khinai fegyveres akció in ultima analýsi gazdasági kérdéseken fordul meg, a túlfeszült európai akkumulátor villamosságának levezetésére új területeket keresnek. Vér és szurony mindenfelé, a revolúció jelszavai pedig soha sem röpködtek szabadabban a törvényhozás hivatalos házaiban, mint ma. Lehet, hogy e percben találatlanul fogja valaki mondani a hágai konferencia egyik tagjának tegnapi kijelentését:

— Uram, minek foglalkozunk ilyen ostobasággal!

Az az örök békével, a lefegyverkezéssel, a nemzetek egymás ellen való háborújának végeleges beszüntetésével. A delegátus kijelentése fanyarnak és cinikusnak látszik,

de azt hisszük, jellemzi a helyzetet. Hol lehet háborút várni, nemzetnek nemzet, országnak ország ellen való háborúját, amidőn benn az országok szívében már fölharsant a revolúció riadója? Azok, akik hatalmat vagy tőkét örököltek, elveszítik kedvüket politikai okból viselendő háborukra, amidőn milliók és milliók ellenük fenik késüket. Ha lesz háboru ebben a haldokló században, azt nem dinasztikus vagy politikai érdekek fogják felidézni. Az háboru lesz mindenki ellen. A Darwin *struggle for life*-ja monumentális arányokat kezd ölteni és ama tudósok hipotézisét véres betűkkel fogja igazolni a századvég története. Most, e percben, erre mutat minden jel. A lava megindult, majdnem Európa-szerte. Képesek-e a dinaszták, a parlamentek, a szociológusok letéríteni pusztító utjáról? Lesz-e annyi talantumuk, annyi energiájuk, hogy más képet adnak a századvégnek, mint amelyet a munkástömegek revolúciója kezd neki adni?

Csakugyan, a nemzetközi konfliktusok pihenni fognak lefegyverzés, választott bíróság nélkül is. A katonákra szükség lesz, hogy belelövöldözzenek a forradalomba kerekedett munkások soraiba. Annak a német békedelegátusnak talán mégis igaza van.

Alább következnek a mai nap táviratai:

Belgiumban.

Brüsszel, június 29.

Tegnap este az ellenzékhez tartozó összes parlamenti pártok több gyűlést tartottak, hogy a kormány új választási javaslata ellen tiltakozzanak. Az ellenzék vezérei, köztük több képviselő, heves beszédeket mondtak a választási törvény ellen, melyet vízszthoz törvénynek és alkotmány és az emberi jogok ellen intézett utálatos merényletnek mondtak. A szónokok azt a reményüket fejezték ki, hogy a király, ha a képviselőház elfogadná a javaslatot, meg fogja ta-

TÁRCA.

Aki másnak vermet ás!...

A Budapesti Napló eredeti tárcája.

Írta: Latskó Andor.

A férj: Mi a bajod? Mintha zavart volnál? Bánt valami?

A feleség: Engem? ... Dehogy! Azaz hogy ... Semmi! ... Mi bántana? ...

A férj (Szigorúan): En pedig azt mondom, hogy neked valami bajod van! — Nézz a szemembe! ... Nos? ...

A feleség: En ... igazán ... nem tudom! ... Talán mégis a legjobb, ha megmondom neked! ...

A férj (készen ragadja szenvedélyesen): Mi az? Tudni akarom!

A feleség: Barátod, Pista ...

A férj (elfedve arcát): Nagy ég! Mit fogok hallani! ...

A feleség: Levelet irt ...

A férj (boldog mosolygással): Le ... levelet irt! (megkönnyebbülten sóhajtot fel, majd hirtelen haraggal ismét kézen ragadja nejét.) Hol van? Látni akarom! Látni a-ka-rom!!

A feleség (remegve): Itt van. De az Istenre kérlek ...

A férj: Hallgass! (olvassa.) „Nagyságos asszonyom, — Bocsássa meg vakmerőségetem. Az a végtelen tisztelt, melylyel nagyságos asszonyom iránt viseltem — (Természetes!) — kizár minden méltatlan gondolatot. Szeretem önt, nagyságos asszonyom és nincs egyéb vágyam, mint ezt önnel egyszer megmondhatni. Tudom, hogy az ön részéről nem remélhetem érzelmeim viszonzását, tudom, hogy szerelmem boldogtalan kell hogy

maradjon; éppen ezért nem is kívánok egyebet, mint szemtől szembe mondhatni önnel azt az egy szót: Szeretem! — Ebbe az egy szóba beleönténem egész rajongásom, sebzett szívemnek egész boldogtalanságát; megkönnyebbülnek és azontul kerülném utjait!

Teljesítesse ezen egyetlen kérésemet, legyen nagylelkű, legyen könyörületes, szabadítsa meg második fájdalomtól szerencsétlen barátját, Pistát.”

— Hahahaha! (nagyserű mozdulattal.) Hitvány fráter! (összegyűri a levelet.) Na megállj!

A feleség: (remegve csimpaszodik a karjába.) Szent Isten! Mit akarsz tenni?

A férj: (zordanon.) Még nem tudom! (lehetősen sebességgel száguld végig a szobán.) Tessék! Nem hiába gyanakodtam rá! Régóta sejtem, hogy rád vetete a szemét. Te is sejtetted biztosan!

A feleség: En? — Mit tehettem volna? Látod, átadtam a levelet!

A férj: Igaz, te nem vagy hibás! De ő! ... Ő! Persze csak egy szót akar mondani! Csak azt az egy szót: szeretem! Aztán eltávozik! (mérhetlen keserűséggel.) Nyomorult! (Hirtelen feléleskítja selymáját.) Hopp! Megvan! (diadalmasan.) Új az irászatához!

A feleség: (engedelmeskedve.) Mit akarsz? ...

A férj: Ird: „Kedves barátom!

A feleség: De! ...

A férj: Ird! „Mit fog ön rólam gondolni, ha levelem elolvasta? Oh ha férjem megtudná! ...

A feleség: Laci! Az Istenre kérlek! ...

A férj: (hajthatatlannal.) Ird! „De hiába, nem tudom megtagadni kérését. Jöjjön át mindjárt, a férjem nincs itthon! (Bizalmatlanul.) Mutasd! — Címezd meg a borítékot! — Így! (kiáltva)

Mari! ... Vigye át ezt a levelet Gerő nagyságos urnak. Ha kérdezné, hogy ki van itthon, mondja, hogy a nagyságos asszony egyedül van. Érti? De ezt mondja, ha az élete kedves! — (Élegetten.) Így! ...

A feleség: (vállára borul) Laci! Könyörgök! Mit akarsz tenni?

A férj (mérhetetlen keserűséggel): Talán öt félted? ...

A feleség: Milyen méltatlan gyanu!

A férj (gyengéden): Azok az átkozott házasságtörő darabok! Az ember egészen beleesik a modorukba. Csitt! Vigyázz! Jön! (Visszavonul.)

A barát: Nem jöttem, repültem fel a lépcsőn, nagyságos asszonyom! ...

A férj (félre): Majd lefelé is repülsz még! (hangosan) Szervusz, Pista!

A barát: Sze ... Szervusz! ... É ... én ... i ... i ...

A férj (nyájasan): Kérlek, szót sem érdemel! Mindent tudok. Elolvastam a leveled ...

A barát (rémmillen): Oh!

A férj: Azt írod, hogy nincs egyéb vágyad, mint egyszer szemtől szembe mondhatni a feleségemnek azt az egy szót: Szeretem! Ugyan kérlek, Pista! Hát köszívü embernek tartasz engem? Hát igazán azt hitted, hogy én ezért az egy szóért utját fogom állni nyugalmadnak? Kérlek! Mondd meg, ha ez könnyít rajtad! Ennyivel csak tartozom neked, legjobb barátomnak!

A barát (méltósággal): Ez a tréfa mindketőnkhez méltatlan! Hibáztam, belátom ...

A férj: Világot sem! Biztosítalak, hogy félreömersz! Egyedüli vágyam könnyíteni keresel sorsodon; és ha talán jelenlétem logkevesébe is zavarólag hat, kérlek, visszavonulok!

A barát (halálra rémmillen): Abszoluto nem!

gadni a szentesítést. A gyűlések végén lázadó kiáltások hallatszottak és azt kiáltották: *Lemondani!* Több ezer ember a város főutcáin keresztül a miniszteri palota elé vonult, hol azonban a rendőrség visszaszorította. A brüsszeli helyőrséget és a polgárőrséget konszignálták.

Brüsszel, június 29.

Azt a városrészt, melyben a képviselőház, a minisztérium és a királyi palota van, tegnap este a rendőrség és a polgárőrség nagy számban kivonult tagjai őrizték. 4—500 tüntetőből álló csoport gyűlt egybe a városrész előtt. A rendőrség nehezen tudta féken tartani a tömeget és eredménytelenül szöktette fel szétoszlásra. Csakhamar lovascsendőrök érkeztek és általános fűtyülés és ordítózás közt láttak hozzá a tömeg szétkergetéséhez. A legjelentékenyebb rendezvények a Freudenburg-utcában történtek, melyet 12 lovascsendőr és rendőrszít szállott meg. A csendőrség, amelyet folyton megdobáltak a követet kiszakított köveivel, tüzelt, de ez nem bírta a tömeget visszavonulásra. Végül a csendőrség felütött szuronnyal rohamlépésben visszakergette a tömeget a *Grudua-térig*. Két csendőr megsebesült. Számos ablak és utcai lámpás összetört. Az Arenberg-utcában, ahol több kirakatot betörték, a rendőrség szintén fegyverrel használta. Híre szertint itt is számos sebesülés történt. A tüntetők egy csoportja, amely előtt utcai gyerekek szaladtak, a Freudenburg-utcaból a város központjába halott és utközben összetörte a boltok kirakatait. Ezt a csoportot a rendőrség szétoszlatta. Éjfélkor a rend helyreállott. Egy óra felé esni kezdett az eső. A rendőrség és a polgárőrség készenlétben maradt. Mára még kiterjedtebb rendőri intézkedéseket tesznek. A csendőrséget nagy számban rendelték be a vidékről.

Brüsszel, június 29.

Beernaert, a hágai békekonferencia belga megbízottja tegnap a király távirati hívása következtében ideérkezett és este fogadta a király, aki Ostendéből visszatért. Beernaert hosszasan tanácskozott a királlyal. Este a miniszterelnököt szintén kiballagatón fogadta a király. Híre jár, hogy tegnap este a király elnöklésével Laekenben minisztertanács volt.

Brüsszel, június 29.

A király ma délelőtt hosszabb értekezletet tartott a miniszterelnökkel és az igazságügyminiszterrel. Az értekezleten Beernaert, a kamara elnöke is részt vett.

A *Soir* fenntartással közli, hogy Vanderpeereboom miniszterelnök lemondani szándékozik. A lap jelenti továbbá, hogy azon a napon, amelyen a szocialista képviselők elhagynák a kamarát, általános felkelés

Miért zavarna? Sőt nagyon kérlek, hogy maradj! Kérlek! ... (nyomon követi.)

A férj (távozóban): Nem, nem! Akármilyen jó barátok vagyunk is, az ilyen esetben csak zavar egy harmadik jelenléte.

A barát (késétségbeesetten kíséri az ajtóig): Laci! Kérlek! ... Én ... igazán ... nagyon kellemtelen! ... (mikor az ajtó bezárult.) Édes! (oda-szalad az asszonyhoz és karjaiba zárja.) Egyetlenem!

A feleség (hozzásimulva): Milyen jól játszottál! Ezentul legalább nem fog gyanakodni!

A barát: Nem! (Ajándék keresi.)

A feleség: Pszi! Vigyázz! (kibontakozik.)

A barát: (idegesen forgatja cilindert.)

A feleség: (ajkához szorítja zsebkendőjét.)

A férj: (belépvé) Nos, megmondtad?

A barát: Ne ... Azaz igen! Hogyne!

A férj: Reménylen, megkönnyebbültél?

A barát: Meg! — Köszönöm, barátom! (kezet szoritának.)

A férj: Kérlek, szót sem érdemel! — Nem maradsz nálunk ebédre?

A barát: Köszönöm ... igazán ... nem lehet! ... Sürgős dologom van ... nagyon ... sürgős! ... Bocsánatot kérek! (szégyenkezve) Csókolom a kezét! ... Isten veled! ... Bocsánatot kérek! (El.)

A feleség: Hahahahaha! ...

A férj: Hahahahaha! ... (büszkén) Látod, milyen könnyű neveltségessé tenni ezeket az embereket! A saját fegyverével vertem meg! — Aki másnak vermet és ...

A feleség: (gyorsan) ... maga esik bele!

törne ki. Ugyanaz a lap manifestumot intéz a királyhoz, melyben felhívja a figyelmét azokra a veszélyekre, amelyekkel a kormány által javasolt választási reform az országot fenyegeti.

Brüsszel, június 29.

A képviselőház mai ülésén meginterpellálták Vanderpeereboom miniszterelnököt a csendőrség tegnapi közbelépése miatt, mire a miniszterelnök kijelentette, hogy elfogadja az interpellációt. A szocialisták minduntalan félbeszakítják a vitát, a miniszterelnököt sértető közbeszólásokkal illetik és szemére vetik neki hogy ő idézte elő a tegnapi vérontást. A miniszterelnök kijelenti, hogy nem akar egyebet, mint az országot szolgálni. A konzervatív nép, ugyan, az ő pártján van. Választási törvénytervezési intézkedésekkel, melyeket meg kell hallgatni, hogy ekképpen a kormány szándékait megismerjék. (A szocialisták minduntalan félbeszakítják a szónokot.) Rátérve az interpelláció alapjára, azt mondja a miniszterelnök, hogy most még lehetetlen részletes jelentést tennie a tegnapi zavargásokról, de kétségtelen, hogy a csendőrség nem nyult erőszakhoz, a nélkül hogy szétoszlásra szólította volna fel a tömeget. A rendvédi csak akkor használták fegyverüket, mikor hevesen megtámadták és megsebesítették őket. A hatóságoknak kötelességük gondoskodni a rend tisztelben tartásáról.

Vanderveide kikel a miniszterelnök nyilatkozatai ellen.

Brüsszel, június 29.

A város egész éjjelen át a teljes forradalom képét nyújtotta. Vagy 20.000 tüntető a minisztériumok és a királyi palota elé vonult, folyton kiáltva:

— *Le a kormányt!* *Le a királlyal!*

— *Éljen a forradalom!* *Éljen a köztársaság!*

A polgári őrség részben a tüntetőkkel tart. A csendőrség sorüzet adott, és 50 ember megsebesült. A tüntetők a rue Chambellonban és a rue Royalban barrikádokat emeltek, de a katonaság ezeket csakhamar lerombolta. A zavargásnak csak nagy vihar vetett véget. A szabadelvű polgárság a mozgalommal rokonszenvez.

A kormány elbocsátását egyetlen szernek tekintik a zavargások elnyomására. A kamara mai ülésén ismét a legnagyobb botrányok történtek. A miniszterelnököt gyilkosnak, gazembernek, alávalónak nevezték. Az izgalom nöttön-nő. A királyi palota őrségét megerősítették. A csapatok mind készenlétben vannak.

Brüsszel, június 29.

A Maison de Peuple-ben tartott népgyűlés után néhány ezer tüntető fel akart vonulni a Grande Place-on. A csendőrségnek, melyet megdobáltak, fegyverhez kellett folyamodni. A csendőrség a tömeg bántalmaitól kényszerítve sorüzet adott, a tömeg közül is több lövés dőrdült el, miközben sokan súlyosan megsebesültek. A csendőrség kiürítette az utcákat.

Brüsszel, június 29.

A polgármester rendeletet bocsátott ki, amely szerint este minden csődület tilos. Mindenfelé rendőri őrzőjáratot állítottak fel.

Lüttich, június 29.

Ma itt számos tüntetés volt a választási törvény ellen. A polgármester megtiltotta, hogy a szabadban gyűléseket tartsanak.

Olaszországban.

Róma, június 29.

A kamara mai ülésén Pantano képviselő névszerinti szavazást kér a tegnapi ülés jegyzőkönyvére nézve, mert egy érvénytelen határozat van benne. A jegyzőkönyvet erre névszerinti való szavazás után 235 szavazattal 20 ellenében elfogadták.

Morgari (szocialista) interpellációt intézett a kormányhoz, amelynek veleje az, hogy a királyi család apaga-ait redukálni kell, hogy a munkások bére emelhető legyen. Azután megtámadja a június 22-iki királyi dekrétumot, a jobboldal heves közbeszólásaira pedig olyan hangon válaszol, hogy az elnök rendutasítja.

Saporito kincstárügyi államtitkár Morgari kérdésére azt válaszolja, hogy a kincstári költségvetés már meg van szavazva. Ilyen kérdések előterjesztésére különben sokkal kedvezőbb alkalom a költségvetési vita.

A kamara ezek után egy kisebb jelentőségű javaslatot tárgyal le, minden nevezetesebb mozzanattól. Azután Grillo bontatja a június 22-iki királyi dekrétumról szóló bizottsági jelentést.

Pelloux miniszterelnök azt ajánlja, hogy a kamara szombaton kezdje meg a bizottsági jelenléti tárgyalását, holnap pedig a házszabályok módosításának tárgyalását folytassa.

Costa (szocialista) azt kívánja, hogy a dekrétumot csak a költségvetési vita után tárgyalják.

A kamara túlnyomó többséggel elfogadja a miniszterelnök indítványát.

BELFÖLD.

Magyar miniszterek Bécsben. Bécsből telegrafálják a *Budapesti Tudósítónak*: Szell Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter tegnap este ide érkeztek. Ma délben ő felsége Szell Kálmán miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta, hogy mielőtt nyári üdülőre térne, meghallgassa a miniszterelnök jelentését a folyó ügyekről. Azután ő felsége elnöklés alatt közös miniszteri értekezlet volt, amelyen Szell Kálmán magyar és gróf Thun osztrák miniszterelnökön kívül résztvettek: gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter, Krieghammer Odon lovassági tábornok, közös hadügyminiszter és Kallay Béni közös pénzügyminiszter, továbbá Lukács László pénzügyminiszter és báró Fejérváry honvédelmi miniszter, valamint Kaizl osztrák pénzügyminiszter és báró Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszter. Ez volt az évenként rendszeren visszatérő értekezlet, amely a legközvetlenebb delegációk előterjesztendő közügyi költségvetési előiránnyal foglalkozott. A magyar miniszterek ma délután visszatértek Budapestre.

Beszámoló. Barcsay Domokos országgyűlési képviselő jövő hó 2-án tartja beszámoló-beszédjét Hid-Almáson. Barcsay Domokos mint pártonkívüli a disszidensekhez csatlakozott s szoknak a szabad-elvűpártba történt visszalépése után ő is belépett a kormányábrába.

Röpirat a kiegyezésről. A maga szempontjából érdekes röpirat jelent meg ezzel a címmel: *Néhány kérdés a paktumot aláírt ellenzéki képviselőkhöz.*

A röpirat szerzője, aki *Clio* álnév mögött rejtőzködik, mindenekelőtt idézi az 1867. XII. törvény-cikk 5., 22., 23., 24. és 25. §-át. Utal arra, hogy a kiegyezési törvény szerint Magyarország a közös ügyekben a többi országoknak csak alkotmányos képviselőivel léphet érintkezésbe. E szerint Magyarország az 1867. XII. törvény-cikk 35. §-ának flagrans megsértése nélkül sem alkudozhat, sem tárgyalhat nem lehet a nem alkotmányos deklarált 14. §. alapján intézkedő osztrák felelős kormányval, de annál kevésbé szabad valamely szolgáltatást nyújtani a másik állam nem alkotmányos képviselőinek, vagy attól valamely szolgáltatást elfogadni. Ezekben a szakaszokban szó van egy paktumról a magyar nemzet és az alkotmányos magyar király közt. És míg ez a paktum tiltja nekünk a másik állam nem alkotmányos képviselőivel bármilyen közös viszonyokra nézve az érintkezést, addig a magyar országgyűlési ellenzéki pártokkal kötött paktum azt diktálja nekünk, hogy az ugynevezett önálló intézkedés alapján, a viszonyosság főtétele mellett" léptessük ténylegesen életbe a viszonyt a nem alkotmányos osztrák kormányval minden alkudozás és tárgyalás mellőzésével. A röpirat írója ezek után kérdezi, hogy mily módon akarjuk tehát a közös ügyeket törvényesen intézni s micsoda jogi alapon és mily címen akarják a kvótára nézve provokálni a korona békebírói döntését? Hiszen ha mi a 14-ik §-t nem alkotmányosnak deklaráljuk, akkor addig, míg az osztrák felelős miniszterium a 14-ik §. alapján intézkedik, nem alkotmányos Ausztriával állunk szemben. Ebből a szempontból bírálja a röpirat az ugynevezett önálló intézkedés törvénybe foglalását és kérdezi többek közt:

Miért engedi meg kivált az a párt, mely a másik államtól való gazdasági különválásunkat t. i. az önálló vámterületek önállóan megjelölését, hogy mi éppen az 1867. XII. t. c. 68. §-át forgassuk ki valódi értelméből? Miért engedi az a párt, hogy azt a §-t, amely vámterületeink fölött félreérthetetlenül biztosítja nekünk a valódi önálló intézkedést és rendelkezést — fölálodozzuk és pedig csak azért, hogy az osztrák kisebbség pillanatnyilag nem konvencionál 14. §-át gyanuba hozzuk? Fölveti a röpirat azt a kérdést is, hogy ha az osztrák 14. §-t alkotmányosnak tartjuk, miért nem csináljuk meg a kötetet az alapon 10 évre?

A rőpirat álláspontja homlokegyenest ellenkezik a mi lapunk álláspontjával, amelyet ismételve volt államunk kifejtési és igazolási. Azt azonban szívesen elismerjük, hogy előkelő gondolkodó műve, aki pártállástól nem leszélyezve, új szempontokból taglalja a kérdést. *Olvasmányunk* mindenestre nagy érdekes.

Belépés a szabadalvópártba. *Drakulics Pál*, volt nemzeti párti képviselő, belépett a szabadalvú-klubba.

Sima esődjügye. A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága ma délelőtti 10 órára ülésre volt összehívva Sima Ferenc ismeretes összeférhetlenségi ügyében. A bizottság tagjai közül azonban mindössze csak hárman jelentek meg és pedig: *Apáthy Péter* elnök, *Dózsa Endre* és *Mohay Sándor* bizottsági tagok. Félőrai várakozás után elnök kijelentette, hogy az ülés határozatképtelenség folytán nem tartható meg s hogy tekintettel a parlamenti szünet közeledésére, csak az őszi ülészek elején fog ez ügyben újabb ülést összehívni.

Wlassics Gyula Csáktornya.

Csáktornya, június 29.

Wlassics Gyula miniszter ma reggel 8 órakor ideérkezett az állami polgári iskola új épületének felavatására. A minisztert a pályaudvaron gróf *Jankovich* főispán, *Csertán* alispán, dr. *Ruzsicska* tanfelügyelő, *Ziegler* közjegyző, dr. *Krassovetz* főorvos, *Margittay* igazgató, és nagyszámú közönség fogadta. A város összes utcái fel vannak lobogózva. A bevonulási utronal mentén a környékbeli nép ünnepi ültözetben állt szorítva.

A megérkezés után dr. *Krassovetz* főorvos a miniszter tiszteletére reggelit adott, amelyen a megye előkelőségei is megjelentek. Délelőtti 10 órakor nagy mise volt a piébániatemplomban, ahonnan az ünneplő közönség a polgári iskola új épületéhez vonult. A felavatási ünnepélyt a római katolikus, evangélikus református, ágostai és a zsidó lelkészek imádságai nyitották meg. Azután az ifjuság a Himnuszot énekelte el, amelynek elhangzása után

Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő beszéddel avatta fel az új iskolát:

— Mindenekelőtt legelőkelőbb érzett örömszűnnek adok kifejezést, hogy önökkel, a megye vezető férfival, a város és vidék igen té polgárságával együtt ülhetem meg e mai kulturális ünnepet. (Lelek élenzés.) Ünnepe ez nemcsak a vidéknek, de annyiban országos jelentősége is van, mert egyetemes országos érdek parancsolta, hogy itt a hatarszálon a magyar állam a maga nagy erkölcsi tekintélyével vegye kezébe a közoktatás e jelentékeny intézményét, a polgári iskolát. (Élénk helyeslés.) Lehet, hogy az oktatás ez új csarnoka rövid idő múlva egy megfigyelt és a mostaninál még életképesebb intézmény, az új alkotandó polgári iskola felvirágzásának lesz színhelye. (Tetszés.)

A polgári iskola reformját — amit öök közül bizonyára többen figyelemmel is kísérik — tölem telhető gondossággal készítem elő. (Élénk helyeslés.)

Egyetlen egy közoktatási intézményt sem szoktam hevenyészve életbelepíteni. (Zajos helyeslés.) Közoktatási reformjaink a szakkörök ügybuzgó közreműködése mellett a nemzet egész értelmiségével, ugyszólván a legnagyobb nyilvánossággal szeretek dolgozni. És ha érzem, tudom, hogy az általam helyesnek ismert reform a nemzeti intelligencia közveleményébe bocsátja le gyökereit, akkor teljes eréllyel és határozottsággal viszem ki a reformalkotást a gyakorlati megvalósítás terére. (Élénk tetszés.)

De azt akarom, hogy a reform-alkotás minden előnyét, minden hátrányát hazám szakköréi és ezek értelmisége kritikájuk keresztülszűrésében olvasszák tisztára. (Helyeslés.) Így jartam el a középiskolai tanterv reformjával; nyilvánosságra hoztam a népiszkolai tantervet és e módszert általános vezérlőmű ismerem.

Hogy a mai ünnep keretében maradjak — lépjen bár e falak között a polgáriszkolai reform előbb vagy utóbb életembe — a rendszerek változásának sohasem tulajdonított oly fontosságot, mint annak, hogy hitvása magaslata áll, a tudományt önmagáért szerető, az ifjusághoz bensőleg ragaszkodó, a nagy nemzeti ideálokról lelkesedni tudó, a kötelességteljesítésben példaadó tanítói kar teljesítése az iskola falai között kötelességét. (Élénk tetszés és helyeslés.) Nem mulasztok el egyetlen kedvező ünnepies alkalmat sem és így ezt sem, hogy ki ne emeljem, hogy az igazi tanító hitvása csak úgy költi be, ha az ismeretek közlése mellett az ifjuság lelkét, szívét, jellemét felverte azon erősségekkel, melyek megalkotják a jellemzárd, kötelességtudó, saját erejére támaszkodó férfiak sorát. (Zajos tetszés.) Férfiak sorát, kik az élet minden küzdő-terén Isten után saját akaraterejük eréllyében bírnak jövődjüknek zálogát és nemcsak mások segítségébe vetik reményük horonyát.

Az én hiem és meggyőződésém szerint a közoktatás minden fokozatában kötelessége a tanítónak a szív- és jellemképzésre hatni. (Igaz! Ugy van!) Különbözők arra az eszközök a közoktatás külön-

böző fokain. De a tanítónak, legyen a közoktatás legalacsonyabb fokán, vagy legmagasabbikon, mindig szeme előtt kell hordoznia, hogy az ő felzárása a kötelességekről, hazáról, vallásról, emberszeretetről, minden szépről, minden igazról és minden jóról van a legnagyobb hatással a házi nevelés után az ifju jellem képzésére. (Igaz! Ugy van!) Hála a hazai derék tanítói kar nemes ügyszeretetének, a magyar tanító, aki mindnyájunkkal együtt törhetetlen bizalommal hisz a haza jövőndő nagyságában, lelke egész melegével érti is át, minő jelentősége van azon nagy kötelességnek, hogy az ifjuságot nemcsak tanítani, hanem nevelni is kell. (Ugy van!) De érte ezt át a magyar családi élet, a magyar társadalom is és ne bizon mindent az iskolára és ne keressen minden hibát az iskolában, hanem az iskolával karöltve teljesítsük mindnyájan szíval és tettel kötelességünket. (Zajos helyeslés.) Erre az egybeforrott, harmonikus munkára kérom az Isten áldását, hogy nagy és hatalmas legyen hazánk, nemzetünk. (Hosszantartó zajos tetszés, éljenzés és taps.)

Az éljenzés és taps lecsillapulta után *Ruzsicska* tanfelügyelő és *Pálya* igazgató tartottak még szép beszédek. Az ünnepélyt a *Szózat* élénklete fejezte be, mire a miniszter megtekintette az új épületet.

A miniszter azután Csáktornya nagyközség, a katonaság, tantestületek s az iskolai gondnokságok küldöttségeit fogadta.

Déli 1 órakor a csáktornyai választópolgárok a Zrinyi-szállóban a miniszter tiszteletére 300 terítékű bankettet adták.

A banketten az első felkészöntőt *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter mondta a királynra.

Ziegler Kálmán *Wlassics Gyula*ra, a csáktornyai kerület országgyűlési képviselőjére, az ország fényes tehetségu kultuszminiszterére emelt poharat. (Tetszés és éljenzés.) Ezután nagy figyelem közt

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter mondott politikai irányú felkészöntőt.

— Nem kíván, ugymond, a napi politika kérdéseivel bővebben foglalkozni, mert sem beszámolóra, sem programbeszédre nem hívták, hanem kulturális ünnepre, amely előtt minden politikai párt le szokta tenni fegyverét.

A kultúra politikája egyébiránt a legszebb politika, mely nem ephemér, hanem az állam és a magyar nemzet nagy, maradóndó érdekeinek szolgálatában áll. (Igaz! Ugy van!) Mégis, ha körültekint és látja, hogy azok között van, akik már oly sokszor tisztelték meg politikai bizalommal (Lelek éljenzés), lehetetlennek tartja, hogy néhány szót a politikáról is ne szóljon, már csak azért is, mert ha a magyar ember képviselőjével egy asztalnál ül, akkor a kultuszminiszterrel is joggal elvárja, hogy ne csak szakkérdésekről szónokoljon, hanem hát „halljunk egy kis „nagy” politikát is”. (Derűltetés.) Hü akar lenni a magyar tradíciókhoz és azért politika nélkül ennek a bankettnek sem szabad elmulnia. (Tetszés. Halljuk!)

Hála Isten, olyan derült, olyan szép most a politikai égből, hogy szinte öröm reá fellekinteni. (Ugy van!) Utolsó találkozásunk óta a parlament pártközi helyzetében — mondja a miniszter — nagy fontosságu változás állt be, amennyiben a szabadalvú párt ma tagjának sorában tiszteletti az Apponyi Albert és Horanszky Nándor vezérlete alatt állott nemzeti párt tagjait is. (Lelek éljenzés.) Nagy és kiváló parlamenti talentumok léptek ezzel a pozitív alkotás terére és ha tekintetbe vesszük azokat a jelentékeny feladatokat, amelyek a magyar állam nagy szervezői és képzésében reánk vannak, az öszeolvadás politikai és társadalmi értéket nem becsülhetjük elég nagyra. (Ugy van!) Hatalmas eredménye már eddig is van az együttműködésnek. Érti a kiegyezés kampagne sikerét, melyet Széll Kálmán miniszterelnök (hosszantartó zajos éljenzés) az ő igazán bámulatos, kitartó, melyen járó államférfiu bölcsességével keresztülvitt. (Éljenzés.) Hosszabbban szólva Széll Álmán fényes államférfiu tulajdonságairól, a pártközi helyzet szanalása és a kiegyezés létesülése körül szerzett hervadhatlan érdemeiről, annak fejtegetésével foglalkozott, hogy a mai pártközi helyzet minden politikusra súlyos kötelességeket is ró, mert itt az ideje a belreformok gyökeres munkabavételének. (Igaz! Ugy van!)

Saját ressztortjáról szólva, felelt a miniszter, hogy választói előtt közoktatási és kultuszprogramját annak idejében részletesen kifejtette, ehhez hű maradt s ezt következtessen, lelke teljes odaadásával ipar-odik is megvalósítani. (Tetszés.)

Az adóreformokat, majd pedig a közigazgatás reformját érinti meg azután *Wlassics* miniszter. A reform — ugymond — csak oly közigazgatási szervezet akar létesíteni, a mely a teljes önkormányzatot biztosítja. (Élénk helyeslés.) Állami adminisztráció és önkormányzat egymast kiegészítő fogalmak, nem pedig egymást kizáró fogalmak, mint sokan hirdetik. Megemlíti a miniszter, hogy a földmívelési és kereskedelmi politika terén is nagyszabásu reformpolitika előtt állunk, melyeket néhány példában meg is világít.

Végül lendületes szavakkal tiltakozik a miniszter azon jellelés ellen, mintha az új alakulásban attól kellene tartani, hogy a magyar tradícionális szabadalvú iránytől elhajlás történnék. Egy oly párt, a mely Deák Ferenc hu tanítványának és politikájának méltó letetőmésének, Széll Kálmánnak vezetése alatt áll, amely pártban a szabadalvú politika kipróbált igazi heroszi ülnek, kiknek egész politikai reputációjuk a szabadalvúséghez van kötve — a tradícionális magyar szabadalvú iránytól el nem térhet soha. (Zajos tetszés és helyeslés.) Doktrínair liberalizmus, mely elvont elméleteken épül fel, sohasem volt magyar politikai nézi öszszetartó eleme és doktrínair nemzet-

közi liberálisok nálunk minosenek is. Ezek épp oly veszedelmek a magyar politikában, mint amely veszedelmes a reakció. (Ugy van!) Egyikről sem kell tartani; a magyar társadalomban sem a reakciónak, sem a nemzeti hagyományokkal ellenkező radikál-liberalizmusnak nincs taláza. Nekünk nem kell újra kitalálni a magyar liberalizmust; a nemzetalkotó és nemzetfenntartó történelmi liberalizmus nemes iránya az, melynek pártunk hódol és etől az iránytól sem jobbra, sem balra nem térhet el. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A miniszter végül a csáktornyai kerület választópolgáira emelte poharát. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A banketten sok lelkes felkészöntőben ünnepeleik *Wlassics* közoktatásügyi minisztert.

HIREK.

Budapest, június 29.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Június 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **József főherceg szemleuton.** *József* főherceg folyó hó 28-án reggel fél 6 órakor Gyulára érkezett, hogy az ottani honvédség fölött szemlék tartson. A vonatnál az összes polgári és katonai hatóságok élén *Lukács* György főispán fogadta lelkes beszéddel, mire a főherceg meghatagott válaszolt. A délelőtti a főherceg a szemle megtartásával töltötte el. Délben tiszteletére a főispánnál ebéd volt, melyen a főhercegen és kíséretén kívül a hatóságok fejei vettek részt. A főherceg az ebéd ideje alatt rendkívül nyájasan és kedélyesen beszélgetett az egybegyűlt urakkal. Ebéd után a főherceg kis-jenő birtokára kocsizott.

— **A cárné és esosemője.** Pétervárról telegrafálják, hogy *Alexandra* cárné teljesen jól van. Álma kielégítő, a hőmérséklet és az érverés rendes. Az újszülött *Mária* nagyhercegnő állapota is kielégítő.

— **Szarvas Gábor szobra.** *Szarvas* Gábornak, a nemrég elhunyt jeles nyelvudának szép mellszobrot állítottak tiszteletül a Ferenc-József-terem, a gróf *Szechenyi* Istvan szobra körül lévő ligetben. A szobrot, amely *Jankovich* Gyula műve, július 2-án, vasárnap délelőtti tizenegy órakor fogják ünnepiesen leleplezni. Az ünnepi beszédet *Beöthy* Zsolt mondja, *Sajó* Sándor pedig elszavalja az alkalomra írt ódáját. A mellszobrot a főorvos veszi gondozás alá.

— **Darányi miniszter és a parasztdéputáló.** Kedélyes jelenet játszódott le a napokban a földmívelésügyi miniszter előszobájában. Néhány berceeli parasztagda feljött a fővárosba, hogy a község nevében köszönetet mondjanak a földmívelésügyi miniszternek, mert tavaly a jégverés miatt ingyen vetőmagot osztott ki közüttük. Csakhogy a miniszter az nap nem fogadott. Az ajtónálló éppen javában magyarázgatta a jó falusiaknak, hogy a miniszter ma nem, csak kedden fogad, amikor *Darányi* miniszter az előszobába lépett. Rögtön megkérdezte az atyafiakat, mi járatban vannak, mire *Kovács* Mihály, a deputáció vezetője előlépett és kerek beszédben elmondta, hogy meg akarták volna köszönni a miniszter urnak a kegyes jóindulatot, de hát nem tudták, hogy a miniszter csak kedden fogad, a miért sajnálják is, hogy hiába fáradtak.

— No — de nem jöttek hiába, — mondta mosolygva a miniszter, — hiszen hozzám jöttek.

Az atyafiak csak akkor hitték el igazán, hogy a miniszterrel állnak szemtől-szembe, mikor fogadó szobájába hívta őket és részletesen tudakozódott ügyes-bajos dolgaik felől. A bucsuzásnál „Isten áldja meg” szavakkal kezét nyújtottak a miniszternek, aki szívesen parolázott a halás földmívelészekkel.

— **Bucsu Ó-Budán.** A főváros bucsuinak legnépesebbje, az ó-budai, ma, Péter Pál napján volt. Tömerdek ember szűgít-forgott az utcákon, különösen a Flórián- és Poigár-terén. Tanuló-meg Tavasz-utóában, ahol a mézesbábos sátrak, árubódék, körhinták nagy sokasága volt felállítva. Már délelőtti zsufolva közlekedtek a hajók, villamosok, akik helyet nem kaptak, gyalogszerrel zárandókoztak a bucsura. Az ünnep egyházi része a plébánia-templomban folyt le. Félitz órakor *Grazer* Ferenc német prédikációja után *Vésinger* Károly esztergomi apátkanonok mondotta a misét számos pap segédkezése mellett. Mise alatt *Labó* karnagy vezetése alatt a templomi énekar szép egyházi dalokat adott elő. Mise közben mozsárdurrogas között megindult a körmenet, amelyben résztvettek a kerület előjáróságának tagjai, az összes ó-budai egyesületek zászlói alatt, feherruhás leányok, az ó-budai veterán-egyletek zenekarokkal. Mise után dr. *Csajka* Ernő esztergomi tanár magyar szetbeszédet mondott. Deiben a plébánia diszbed volt, amelyen a kerület előkelőségei vettek részt. Az ünnep egyházi részét litániával fejezték be. A mulatság azután folyt az éjféli órákig a híres ó-budai kurtakörökben.

— **A bécsi nuncius betegsége.** Bécsből táviratozták, hogy *Talliani* pápai nuncius állapota ma is javult. Ő felsége újra tudakozódott a beteg állapotáról.

— **Emlékünnep.** A Varsódmegyei négyzet elhunyt elnökökének, báró *Vay Béláné*, *Teleki Zsófia* grófnőnek emlékére a napokban Miskolcon szép ünnepet rendeztek. A megnyitót beszédet *Xükovichné Pálta* Erzsébet tartotta, emlékbeszédeket mondott *Blaszejovsky Ferenc* apát és *Nagy Ignác* ref. lelkész. Az ünnepély után a négyzet testületileg kivonult a felső-zsolcai sírboltba s koszorút helyezett az elhunyt elnöknő sírjára.

— **Trefort-emlék.** *Homonna*, mint tudósítónk táviratozza, lelkes ünnepet ült ma. Leleplezték azt az emléktáblát, amelyet az ottani kereskedelmi iskola készített Trefort Ágoston szülőházára. *Kovács József*nek, az intézet igazgatójának lendületes megnyitó beszéde után *Kerekes György* tanár ünnepi beszédet mondott, mely nagy hatást tett a város és a környék egybegyűlt közönségére. Sok koszorút is helyeztek el az emlékművön. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter nevében *Nemes Lajos* tanfelügyelő, a Tudományos Akadémia nevében *Ballagi Géza*, *Homonna* város nevében *Cseley Gusztáv* a rokonság nevében a boldogult államférfi veje *Szalay Imre*, a Nemzeti Múzeum igazgatója koszorúzte meg a gránittáblát.

— **Gallifet Budapesten.** Kevesen tudják, hogy Franciaország soká emlegetett hadügyminisztere, *Gallifet* tábornok a nyolcvanas évek végén Budapesten járt. Egy francia katonai bizottság élén jött a magyar fővárosba, hogy báró *Edelsheim-Gyulay* hadtestparancsnok utmutatása mellett kidolgozza a francia hadsereg új gyakorlati szabályzatát. *Gallifet* és tisztjei akkor több héten át időztek fővárosunkban s beható tanácskozásokat folytattak egymás közt, amelyekben a király engedelmével báró *Edelsheim-Gyulay* is résztvett. Nemsokára azután báró *Edelsheim-Gyulay* kitüntették a becsületrend nagykeresztjével.

— **A Ludovika-Akadémia új parancsnoka.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Nyíri Sándor* ezredest, a debreceni 3. honvéd gyalogezred parancsnokát, a Ludovika-Akadémia parancsnokává nevezte ki. *Csaszánk* Benő vezérőrnagyot, az akadémia eddigi parancsnokát, a budapesti I. honvédkerület parancsnokává neveztek ki, amely állás *Bernolák* Károly altábornagy nyugalmazva vonulásaival üresedett meg. *Bernoláknak* ez alkalomból újra kifejezte ő felsége legfelsőbb meglegedését.

— **Nemzetközi asszonygyűlés Londonban.** *Lady Aberdeen* az a nem éppen kellemes szerep, hogy egy nemzetközi és nagyon népes, tehát nagyon lármás női kongresszus fölött elnököljön. A kongresszus ma nyílt meg Londonban a Westminster Thuan Hallban s az a célja, hogy megbeszéljék benne a nők dolgát a nők maguk s a jogaira féltékeny férfivilágtól kicsikarjanak annyi engedményt a maguk javára, a menyit csak lehet. Őt bizottsága van a kongresszusnak. Ezek közt legfontosabb az, ami a nők kenyérkeresetével, a megélhetéssel alkalmas pályákkal foglalkozik s új és új terepmunkát akar hódítani az olyan nők számára, akik nem akarják esetlegnek kötni a sorsukat, hanem a maguk erején akarnak megélni. A nők szerint azonban valószínűleg az a bizottság végez fontosabb munkát, a mely a nők politikai jogáért küzd s azt a helyzetet akarja tisztázni, amit a nő elfoglal a társadalomban. Van egy olyan bizottság is, amelyik a mellett kardoskodik, hogy a nőnek helyet szerezzen a parlamentekben. Azután egy ipari csoport s egy tanulmányi csoport is dolgozik a kongresszuson, amelyen az már határozatba ment, hogy minden indítványt fel fognak olvasni. S már több az indítvány az ezernél. S hogy teljesen kongresszus formája legyen a népes gyűlékezésnek, nagy eszem-iszomok és monstre-kávázások folynak hol itt, hol ott. Hogy a magyar hölgyeknek ki a szószólójuk, azt nem mondja el a londoni telegramm, amely a kongresszus megnyitásáról beszámol.

— **Elhalasztott fejedelmi nász.** *Daniló* montenegrói trónörökösnek *Jutta* mecklenburgi hercegnővel július 27-én kellett volna egybekelnie. Az esküvőt a trónörökös betegsége miatt most elhalasztották. *Daniló* már évek óta betegeskedik s egy ízben egy raguzai orvos veszedelmes műtétet is végzett rajta. A műtét után jobbra fordult ugyan a trónörökös állapota, de most újból jelentkeztek a betegség jelei, úgy, hogy *Daniló* hercegnek Bécsbe kellett utaznia, hogy ott egyik hírneves orvos tanár véleményét kikérje. A professzor véleménye szerint a betegség olyan természetű, melynek radikális gyógyítása hosszabb időt vesz igénybe s teljesen kizárja, hogy a herceg ezidőszent házasra lépjen. A trónörökös, aki délcse tartású, erős férfi volt, betegsége teljesen megörözte.

— **Övönk vizsgálja.** A magyarországi központi Fröbel-négyzet által fenntartott övönképző vizsgáit dr. *Neményi Imre* kir. tanfelügyelő elnökölésével, *K. János* Odún orsz. képviselő, a választmányi tiszak és nagyszámú közönség jelenlétében

befejezték. A vizsgák eredménye kedvező: a képesítettek száma 47. A záróünnep alkalmával 16 növendék ösztöndíjban részesült.

— **A viszaküldött jegygyűri.** Az a csodálatos összevisszaság, amely a különböző népek házassági jogában napjainkig is megvan, egyre termi az operett-jeleneteket. Az amerikai csodabogarak közt nem éppen utolsó ama székta, amely „Episcopal church” név alatt működik s amely nem enged meg a házasságra lépést oly egyénekkel, akik a másik házastárs hibájából váltak el. Ennek a szerelemfójtó paragrafusnak esett áldozatul a napokban gróf *Festetic Pál*, az Amerikába szakadt magyar főúr, aki miss *Ellen Anta* kisasszonnyal járt jegyben. A kisasszony ugyanis visszaküldte jegyének a gyűrűt mert az ohioi püspök nem akarja a feleket összeadni. A gróf tudniillik évek előtt elvált polgári származású feleségétől, egy feltűnő szépségű bécsi nőtől. Akkor a törvényszék, mindkét fél családjára való tekintettel, nem tüntette fel az ítéletben a való okot s így gróf *Festetic Pál* most abba a fordé helyzetbe jutott, hogy nem tudja bebizonyítani, hogy kinek a hibájából bontották fel házasságát. A szép miss rendületlenül meg akarja tartani vallásának parancsait s inkább lemond vőlegényéről, semminthogy az „Episcopal church” kánonját megszegje. Gróf *Festetic* most Bécsben van s válogörének újra főlvetelét akarja kieszközölni.

— **Elárult áruló.** Egy német tüzértsz, aki szolgálaton kívül állott s Belgiumban élte a szabadság napjait, fontos katonai titkokat árult el a belga vezérkarnak. Jó esomó pénzt kapott érte s vidáman élte világát. Annál vidámabban, mert Brüsszelben összekadt egy jóképű uri emberrel, akinek szintén nem volt egyéb tennivalója, mint mulatozni. Jó cimboraság támadt köztük, pezsgőzve, dárúdóva járták végig a belga városokat. A német határszélén mulattak éppen, a vendéglőből látni lehetett a határorompót és a germán fináncot. Kellemes nap volt és a katonatiszt alaposan bekapott. A két pajtásnak az az ötlete támadt, hogy átstélnak a szomszéd államba. A tiszt támolyogva lépte át a határt s lehajtotta fejét egy katonai őrzetők karjaiba. Másnap a lipsei törvényszék börtönében ébredt fel, ahol azzal vádolták, hogy áruló. Későn ébredt annak tudatára, hogy az ő hűség cimborája a német vezérkar fizetett kéme volt.

— **Mérges baleset.** Megirtuk már, hogy *Meszlényi* léghajóst legutolsó páci felszállása alkalmával baleset érte. A szerencsétlenül járt léghajós most a bécsi Allgemeine Krankenhaus sebészeti osztályán fekszik. Mikor arról értesült, hogy a lapok balesetét öngyilkossági kísérletnek tüntették fel, nagyon meg volt lepelve s így szólt:

— Eszem ágában sem volt, hogy öngyilkosságot kövessék el. Családomat, három gyermekemet, akiket nagyon szeretek, Münchenben hagytam. Hát azt hiszik rólam, hogy volna szívem, árvaságra juttatni őket? — Csodálom, hogy ilyesmivel gyanusítanak.

— **Tanárk gyűlése.** Az országos középiskolai tanáregylet július 2-án, vasárnap és július 3-án hétfőn délelőtt kilenc órakor tartja az akadémia heil üléstermében évi rendes közgyűlést. A vasárnapi ülés tárgyai: 1. *Béthy Zsolt* elnök megnyitó beszéde. 2. Hivatalos jelentések. 3. Az egyesületi ügyrend tárgyalása és jóváhagyása. A hétfői ülés tárgyai: 1. *Dóczy* Imre emlékbeszéde *Klamarik János* tiszteleti tag felett. 2. *Alexander Bernát* előadása a középiskola revidált tervéről és a hozzá alkalmazandó utasításokról. 3. *Szapfán Vilmos* előadása a felsőbb leányiskolák reformjáról. 4. Választmányi tagok választása. 5. Indítványok. 6. Közgyűlés berekesztése. A közgyűlés után déli 1 órakor diszebb lesz az István főherceg szálló első emeleti termében.

— **Házasság.** Két előkelő fővárosi család közös örömmünseperől értesülünk. *Weissenbacher* Endre tekintélyes nagyiparos szépséggel és kiváló lelki tulajdonságokkal megaldott leányát, *Irenkét* eljegyezte bagosi *Pucher* Ödön, bagosi *Pucher József* fővárosi bizottsági tag fia. A fővárosi társadalom kiterjedt körében általános szimpátiával fogadták ennek az eljegyzésnek a híret, s örömmel üdvözlik mindenfelől a két fiatal sziv frigyét.

B. *Seiler* Ferenc *Hahótról* eljegyezte *Slávitsek* Erzsike kisasszonyt *Dráva-Darányból*.

Schlesinger Samu budapesti iparos eljegyezte *Király Jenke* kisasszonyt.

— **Elfogott betörők.** A Felső-Erdősoron levő *Zöld koszorú* kocsmában napok óta pazarul költökeztet két fiatal ember, olyananyira, hogy a rendőrségnek is főlitt a dolog. A mulatózókat ma bekisértek a főkapitányságra s ott kiderült róluk, hogy mind a kettőjüket már régen keresi a rendőrség betörés miatt. Miskolcon feltörték *Lukács Ede* lakását és onnan 590 forint készpénzt loptak el. A jeles kompanistáknál mindössze 149 forintot találtak. Egyikük *Horváth Pál* bolizsolja, a másik *Szabó* Károly napszámos.

— **Becsapott uniformisok, becsapott ógányok.** Braunschweigban nagy kellometlenség érte a *János* Jancsi-féle Magnaten Capellet, a mely Pécs városából jutott el odáig, valami *Benczei* Kmoskó Miklós nevezetű szélhámos impresszárióval. Odakünn tudniillik a mi derék cigányaink mind mágánis zenekarok s ehez a titulushoz illendően is öltözködnek. Csupa mágánások ók vagy inkább huszártisztek. Bövea paszománnyozott uniformisba muzsikálnak s a primás legalább is vezérőrnagy... Annak látszik... S mindez a szép ruha egyszerre eltűnt — Braunschweigban. Az impresszárió az egész garderóbt becsapta s megszökött. A szegény fekete fiuk most nagyon szomorúak s egyelőre nem kapnyérre muzsikálnak, hanem egy kis tókéit gyűtenek, amivel kiváltásák a szép ruhát, nehogy azt higgyék a braunschweigiak, hogy valami polgári muzsikával van dolguk.

— **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete** újabb a következő adományokat vette: *Makó* Lajos (a budai szinkör megnyitó előadásának jövedelméből) 100 forint, *Hegedűs* Loránt 10 forint, néhai *Nagy Ágnes* urnó hagyománya 25 forint, *Lindmayer* György és *Leblang József* 33 forint, a Budapesti cukrászifjak Szakegyesülete és Önképző Kör 10 forint, *Göndör Sándor* 1 forint 50 krajcár. Mindezekért az adományokért hálás köszönetet mond a nyugdíjintézet igazgatóságá.

— **Bojratás a leánygimnáziumba.** Az országos nőképző-egyesület nyilvános jellegű leánygimnáziumában a jövő tanévben mind a nyolc osztály megnyílik, s ezzel az iskola teljes lesz. Beiratkozhatni július 1-éig és szeptember három első napján. Az I. osztályba négy elemi osztály, az V-ik osztályba négy polgári vagy felső-leányiskolát végzett tanuló vétetnek fel. Beiratási díj 10 frt. Tandíj az I—IV. osztályokban 70 frt, az V—VIII. osztályokban 100 frt.

— **Elítelt városi ügyész.** *Beszterceből* táviratozza tudósítónk: *Beszterce-Naszód* vármegye feygyelmi választmányja legutóbbi ülésén foglalkozott *Lang* Károly ügyvéd feygyelmi ügyével, aki *József* főherceg egy látogatása alkalmával tüntetőleg a szász kék-piros zászlót tüzte ki házára és rendőri beavatkozásra nem akarta azt onnét eltávolítani. Gróf *Bethlen* Pál főispán annak idején a feygyelmi eljárás megindítását indítványozta, de *Lang* a belügyminiszterhez folyamodott, aki elutasította kérését. A feygyelmi választmány *Langot* négyezer forint pénzübüntetésre és fizetésre két harmadánál az elvesztésére ítélte el mindaddig, amíg a feygyelmi ítélet ellene érvényben van.

— **Új soványító kura.** *Marienbad* forrás-vizei, amelyek a hideg alkalikus gläubersós vizek csoportjába tartoznak, amennyiben mind-egyik kénsavas nátriumot tartalmaz, — ugyanolyan hatással vannak az egészségre, mint a francia köztársaság elnöksége, tudniillik mind a kettő soványít. Francia lapok egész röviden regisztrálják azt a hírt, hogy *Loubet* köztársasági elnök megválasztása óta öt kilóval fogyott. Az elhízottak ezental már nemcsak az a tanácsot fogják hallani:

— Menjen *Marienbad*ba!
Hanem a legújabb orvosi szakvélemény így fogja biztatni a saját zsirjában fulladozó embereket:

— Tudja mit, — ne essék kétségbe, — menjen *Páris*ba és álljon be szépen francia köztársasági elnöknek!

— **Megszökött politikai feygyenokok.** Az angol *Guyanába* a napokban négy feygyeno érkezett, akik a cayennei *Saint-Jean*-de *Maroni* fogházból szöktek meg. A feygyenokok sok hányattatás után tudtak csak menekülni. Az egyik szépirodalmi tanár volt egy vidéki francia városban, a másik művész, a harmadik szemorvos és a negyedik földbírtokos. Mindannyit politikai büntény miatt ítéltek el.

A négy feygyeno úgy szökött meg, hogy valami módon sikerült nekik az őrbérséget kijátszani, csónakot kerítettek, megrakták élelmiszerral és nekiindultak az oceanának. Alig mentek pár órát, nagy vihar tört ki, amely felfordította a csónakot és minden élelmiszertük odavesztett. Ők maguk is csak nagynehzen tudták a csónakot visszafordítani és újra beleútki. Négy napig hányattak így magukat élen-szomjan, míg végre a tengeráram a hollandi *Guyana* partjaihoz vitte őket. Teljesen erőlenül szedték ki őket s csónakból és miutan valahogy magukhoz tértek, a kormányzó tudatta velük, hogy távoznok kell, mert nem akar miattuk diplomáciai konfliktusba keveredni Franciaországgal. Atmentek tehát az angol *Guyanába*, ahol otlatomra találtak. A cayennei kormányzó ugyanis megtudta, hogy oda menekültek és kiadatásukat kérte, de az angol kormányzó, tekintettel arra, hogy politikai elítelt, nem adta ki őket.

— **Halálozás.** *Ónody Szabó* Lajos, szentesi anyakönyvvizető e hó 27-én 49 éves korában szentesen meghalt.

Fried Ede, a *Fried* Sándor és *Ede* dombovári bornagykereskedő cég belfagya, június 26-án, hétfőn este meghalt Budapesten harminchat éves korában. Az elhunytat tegnap nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra *Dombóvár*ra.

— **Fenyéri Mór-likőr.** Azt olvassuk egy újságban, hogy nyíregyháza a debreceni színház népszerűségéhez nagyban hozzájárulnak a város cukrársai is. A rossz nyelvek szerint, sokkal inkább, mint ők maguk. A tisztos ipar színyáira vette a művész urakat és hölgyeket a Nyíregyháza habos sütemény helyett *Rubos-habost*, krémes béles helyett *Fái krémet*, krumplികor helyett *Tóth cukorkát* s szentjánoskenyér helyett *Komjáthy János kenyérét* kér a publikum. Mindez azonban nem is akkora csoda, mint ami ezután következik. A fenyéri-likőrnek *Fenyéri Mór-likőr* a neve. Hát ideig jutott volna már Fenyéri Mór? Ugyanaz a Fenyéri, akit Debrecenben egy Járgalaktis után halálra kerestek a civisek s akinek a *Katonák* debreceni előadásán sikerült olyan ellenszenvet megdomborítani a Pető Bálint figuráját, hogy rendőrökkel kellett hazakísérteni a lakására, különben alaposan eldöngött volna a diákok. Mór, akihez rohadt almát vert a karzat, ha Biberachban bosszantotta Bánkot — likőr lett? No, annak a likőrnek is veszett ügye van.

— **A vojvodinói Messias.** Hallatlan gazságnak az áldozata a *Versce* környékén lakó román népség, amely a kultura alacsony fokán áll, és babonás hajlamával mostanság egy körmönfont csalónak keze ügyébe került. *Jabukáról* írják:

Az egész környéken most egyébről se beszélnek, mint csak a *vojvodinai Szent Annáról* és hatalmas csudaselekedeitéről. A falvakból hozzá zárandókollanak és ő halottakat támaszt föl, vakoknak szemük látását, siketeknek hallásukat és nyomorékoknak testük épségét adja vissza. Csudálatos a származása is ennek a *Szent Annának*: ezelőtt három héttel a krassó-szörény megyei *Vranuz* községben esett le az égről és először csak mint szent, majd mint próféta, most pedig már mint Messias szerepel. Az egész környék bucsujárásokat rendez *Vojvodinára*; *pappal és tanítóval, templomi lobogókkal, keresztelőkkel* vonulnak a szent asszony színe elé, a ki előt földre borulva imádkoznak. Az új próféta erkölcsösen nagyon kellemes, hiszen azt hirdeti, hogy a szent pénteki napon nem szabad dolgozni; hogy Isten dicsőségére, a marhák, juhok és disznók egészsége és a vetemények fejlődésére áldomásokat (pománákat) kell rendezni; és hogy ne higgyen a román másnak, csak a maga nemzetiségének. Ami által azonban végleg megnyerte magának az olbakot az az új Szent Anna, ez az a körülmény, hogy oláh nemzeti viseletben pottyant le az égből. Különböző tanítványokat és prófétákat is tart, a kik rendezik a kihallgatásokat, gyűjtik az adományokat és hirdetik a szent asszony csuda-tetteit. Isten azonban nem adott neki teljes hatalmat, mert csak olyan emberek tud meggyógyítani, akiknek baja nem valami átkon alapul. Így esett meg a helybeli vak *Gyorgyén*, hogy amint oda ment hozzá, hogy adja vissza szomefényét, azt felelte:

— Fiam, te apádnak átka folyán lettél vak a csak úgy gyógyíthatlak meg, ha apád eljön, levezsi az átkot fejedről és megvakolt helyetted.

Persze Gyorgyának az apja nem igen akar tudni lyesmíről, s dacára annak, hogy nagy hívője volt, egyszerre lehült, mondván, hogy „nem munkat varsam”, ami körülbelül annyit tesz magyarul, hogy nem evett bolond gombát.

Különböző az egész dolog azt a benyomást teszi, mintha egy bolond hisztérikus asszonyt néhány gazember: a próféták lelketlen üzemekre használnák föl. Mások pedig azt mondják, hogy ez az új Szent Anna tulajdonképpen férfiú, mert föléni niosenek kilyukasztva, Adam-csutákja nagyon kifojódott és nagyon szivesen csókalgatja a csinosabb zárandókasszonyokat. Most már annyira fanatizálódott a nép, hogy az intelligencia föl se mer lépni a habona ellen, csak varja a batóságok közbelépését. Eddigelé — és az egyedüli igazi csuda — hiába várja.

— **Kávékos és vendéglősök a főkapitánynál.** A budapesti kávékos és vendéglősök tizenhat tagból álló küldöttsége tisztelt *Rudany Béla* főkapitány-nál. A küldöttség, amelyet *Gundel János* és *Német Antal* vezettek, az Óbudavára ellen tett panaszait tárgyában kidolgozott memorandumot ajánlotta a főkapitányság figyelmébe. A memorandum főképpen azt panaszolja, hogy Óbudavára a fővárosi vendéglősöknek és kávékosoknak rendkívüli károkat okoz. A főkapitány a küldöttségnek megígérte, hogy a memorandumot alapos tanulmány tárgyává fogja tenni.

— **Egy magyar találmány.** A képes levelezőlapok terén a budapesti *Kosmos* műintézet igazgatója által tett szenzációs találmány nagy feltűnést van birtva kelteni. E találmány, mely szabadalmazás végett az összes európai, sőt az Amerikai Egyesült-Államokban is be van már jelentve, abból áll, hogy a levelezőlapokon látható alakok épp úgy moognak, mintha megelevenednének. Épületek külső látképei eltűnnek és szemünk előtt az épületek belsője jelenik meg, egy jökevdű clown szemünk előtt emelgeti bőbcsapját, mozgatja mindkét kezét s felénk öltögeti a nyelvért. Egy másik kép egyszerűen szép leányt ábrázol, de ime látogatott jelentkezik és a leány mosolyogva kinyitja a szemét. A mi Népszínházunk, melynek külseje szép reliefképpen van feltüntetve, hirtelen eltűnik és helyében egy jelenet tárul szemünk elé a „Falu rossza”-ból. Ezen talányzerű, szinte megdöbbentő jelenségek különös varázssal bírnak és ezek a képes levelezőlapok már is meghódították a világpiacon, a mennyiben csaknem minden külföldi államból, különösen pedig Német- és Olaszországból igen jelentékeny megrendelések történtek. Minden esetre igen üdvöndetes, hogy ezen a téren, melyen eddig főleg Németország dominált, a magyar műnary jelentékeny teret fog hódítani.

— **Rendőri hírek.** *Chlum* Anna csehországi születésű tizennyolc éves kávéházi pénztárosnő tegnap Új-utca 13-ik szám alatt levő lakásán gyufaoldattal megmérgezte magát. A mentők a leányt a Rókus-kórházba szállították. — *Pinsker* Guttman csehországi, trebitschi születésű 87 éves aggyastyán, volt kereskedő a napokban eltűnt Akácfa-utca 27-ik szám alatt levő lakásáról. A gyengelméjű aggyastyán hozzatartozói attól tartanak, hogy valami baj érte.

(x) **Hazai ipar.** *Wein Károly* és *Társai* szepességi vászon és kamuka-damaszt-áru gyárosok főraktára Budapest, IV. Koronaherceg-utca 8.

Az ügyvédi kamara közgyűlése.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 29.

A budapesti ügyvédi kamara ma dr. *György Elek* elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen két fontos tárgyat vitattak meg a nagyszámúban összegyűlt tagok. Az egyik az idei rendes közgyűlésen oly nagy vitát előidézett reform-indítvány volt, a másik pedig az ügyvédi nyugdíjintézet létesítésének a kérdése.

Tudvalevőleg az idei rendes közgyűlésen a reform-párt erős mozgalmat indított a kamara működésének intenzívebbé tétele és az ügyvédi kar autonómiájának kiszélesítése iránt. Dr. *Kenedi Géza* terjesztette a párt programját a közgyűlés elé indítvány formájában, amelyet aztán dr. *Stern Samu* indítványával kípótolva a közgyűlés a választmányhoz utasított. A választmány elkészült az indítványra vonatkozó javaslatával és ezt ma a közgyűlés elé terjesztette. A javaslat főbb vonásaiban a következők:

A Kenedi-Stern indítvány azt kívánja, hogy a kamara ügyrendje olyképpen változtatassék meg, hogy intenzívebb legyen az ügyvédi kar autonóm részvétele az ügyek intézésében. A kamara — úgymond a határozat — az utóbbi időben ebben az irányban működött és külön szabályozás nélkül is arra törekzik, hogy a választmányon kívül álló tagok az autonómia icendőibe bevonassanak.

A választmány javasolja, hogy az indítvány értelmében minden esztendőben, ősszel és tavaszszal konferenciát tartassanak, amelyeken a kamara tagjai az ügyvédség panaszait, kívánásait és az ügyvédséget illető törvénytervezeteket tárgyalják. Nem tartja kivethetőnek a választmány azt, hogy az első értekezlet olyan ünnepélyességek keretében folyjon le, amelyeken a bírói és ügyészi kar csak mint vendég szerepeljen.

Foglalkozni fog a választmány azokkal a kérdésekkel, amely az ügyvédiállás tudományos és gyakorlati érdekeit ápolásá végett hasonló értekezletek rendszeresítését óhajtja.

A szőlés- és jogvédői szabadság megoldásának a helyét az ügyvédi rendtartásban látja a választmány. Bizottsághoz utasítja a választmány a szerény védelem körüli eljárás szabályozásának, a gondnok és védői kirendeléseknek, a közgyűjtők ügyvédi tenykedésének, az ügyvédi képviselő kiterjesztésének, az ügyvédképzés tudományos és erkölcsi kiképzésének szolgái garanciáinak, a joggyakorlati kiterjesztésének és az ügyvédség bifurkációjának a kérdését.

Az ügyvédi gyakorlat beszámítását állami szolgálatba lépés esetében az évi jelentésekben sokszorosán követelte a kamara s van rá kilátás, hogy ez az óhaj tekintetbe is fog vétetni.

Dr. *Pollák Illés* kamarai ügyész volt az előadó, aki a huszonegy pontra terjedő javaslatot részletesen indokolta és hosszabb beszédben fejte ki a javaslat megszerkesztésénél érvényesült elveket, a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Dr. *Kenedi Géza*, az indítvány benyújtója nem olégszik meg a javaslatban foglaltakkal. Nem látja benne az autonómia kiszélesítését; kevesnek tartja az évenkénti két értekezletet, legalább háromt kíván. A választmány fél attól, hogy az első ünnepélyes értekezletre bénítólag hatna a jogszolgáltatás valamennyi tényezőjének jelenléte; — ez minden inkább, csak önbizalom nem. Indítványozza, hogy a javaslatot utasítsák vissza a választmányhoz, hogy dolgozza újabbán át, és októberben új közgyűlés tárgyalja.

A választmány javaslata ellen még *Enyiczky Gábor*, dr. *Reich Ferenc*, dr. *Graber Gyula* szólaltak fel. A javaslat mellett dr. *Ódonffy Miksa* és dr. *Stern Samu* beszélt.

Ezután dr. *György Elek* elnök szavazásra bocsátotta a kérdést. A közgyűlés nyolc szónyi többséggel a választmány javaslatát teljes terjedelmében elfogadta és dr. *Kenedi* indítványát elvetette.

Dr. *Nagy Dezső* kamarai titkár általános tetszés mellett betérjesztette az ügyvédi nyugdíj-intézet alapszabály-tervezetét. Beszédében kiemelte, hogy az intézmény korszakalkító lesz és vele az ügyvédség régi óhajta valósul meg. Indítványozza, hogy a közgyűlés bizza meg a választmányt a végrehajtás munkájával és szólítsa fel az ország valamennyi ügyvédi kamaráját, hogy csatlakozzanak az intézményhez.

Dr. *Bleier Samu* utal arra, hogy az intézmény

létesítése nagyszabású pénzügyi művelettel jár. Aggódik, hogy az még nincs teljesen előkészítve és ezért azt indítványozza, hogy utasítsák a tervezetet bővebb kidolgozás végett a bizottsághoz.

Dr. *Engel Aurél* kifogásolja, hogy a nyugdíj-illeték kivétele nem bír törvényes kénszerúséggel. A kamara közgyűlése csupán a kamarai illetéket szabhatja meg, a nyugdíj-intézet járulékat nem.

Dr. *Ódonffy Miksa* nem lát hátráltatást a törvényes szankció hiányában. Felvilágosítást kér a szakeladótól, hogy kellő tekintettel voltak-e a halálózi esély kérdésére?

Dr. *Stern Samu* védi a választmány javaslatát. Nem lehet bevárni, míg a törvény fog intézkedni a nyugdíj-intézet létesítéséről; ezt az ügyvédi kar autonóm hatásköréből kifolyólag kell, hogy megosinálja.

Dr. *Rácz Géza* szintén attól tart, hogy az intézet nincs kellőképpen előkészítve.

Dr. *Szente Gyula* és *Enyiczky Gábor* a javaslat ellen szóltak meg. Erre az elnök, tekintettel az idő előrehaladottságára, a tárgyalás folytatását péntek délután fél 5 órára halasztotta.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros a párisi kiállításon.** Említettük, hogy a főváros a párisi kiállításon a polgármesteri szoba berendezését is kiállítja. A butorok és főszerelekek mintára pályázat volt kitzerve s az e célból kiküldött albizottság ma bírálta meg a beküldött terveket. A könyvszekrényre és divánra elfogadták *Faragó József* rajzoló művész terveit, míg a dohányzó asztal, dohányzó kszélet, pálmartató és szalon asztal kivételére az Iparművészeti Múzeum rajzait.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Két könyvről.** Csupa kincs, csupa gyönyörűséggel hallgat a *Kisfaludy-Színház* közönsége. Az egyik a bájos egyszerűség, a megkapó igazság ékezen szóló könyve, ezt sugó-példánynak nevezik, a másik a fájdalom édes-bus muzsikájának a könyve, a *Szulamith* partitúrája. A szövegkönyvet nem csak kely fáradsággal *Kövessey Albert* állította össze, az opera zenéjét *Donáth Ede*, a *Kisfaludy-Színház* karvezetője hangszerezte. Ami költsézet *Goldfaden* szövegében s ami költsézet *Davidsohn* muzsikájában van, az hatványozott mértékben van meg a *Kövessey és Donáth* által átmozgott *Szulamithban*. *Drágaköveket* vettek ezek az emberek teremő kezükbe és megcsiszolták, és kerébe tették a kincseket. Valami lengyel vándorló énekes után jegyezték föl a *Szulamith* szövegét és zenéjét. Egymagában álló, kiszakított művelőközi egységes operát teremtett *Donáth*, nyitányt szerzett az egyes fölvonások elé, balett-zenét komponált a vigabb jelenetekbe és kikerekítette azt, ami idők folyamán megkopott vagy elnyuolt. Mindezt bámulatos ügyességgel, finom érzéssel és dicséretes alaposággal. Hogy kitűnő, nagy kvalitású muzikus *Donáth Ede*, azt fényesen bizonyítja a *Szulamith* partitúrája, hogy rutinos karmester, az zenekara összesség játékból tűnik ki. Neki is szóit az a lelkes éljenzés és taps, amely ma este fölözött minden fölvonás után a *Kisfaludy-színházban*. A szuffolt ház elragadtatása közepette meg a szerzőt is akarta látni és mikor nem tágitott, kénytelen volt *Kövessey* a színház direktora a lámpák előtt megkösözönni az ovációt. A szereplők valamennyien pompásan játszottak; *Kövessey* kedvesen énekel és tragikai erővel játszott, *Kápolnai Irén* éneke szinten finom, *Erechony* hatalmas tenorát teljes értékében érvényre juttatta, *Sarkady* egy kis epizód-szerepben ügyeskedett, a kitűnő ensemble *Radó*, *Tukoray* és a kar egészíti ki. Szóval a *Szulamith* hatodik téit háza biztos reményt nyújt rövid idő alatt az ötvenedikre, Pest és Buda közönsége együtt dolgozik rajta.

(H-u.)

** **Növendékek hangversenye.** A tisztviselőtelepi kaszinó nagyereményben ma tartották nyilvános vizsgálati hangversenyüket *Csipek Endréné* ének- és zongoratanárnő növendékei. A nagy helyiség egészben megtelt díszes, előkelő közönséggel és nagy figyelemmel hallgatták végig a huszonhárom számból összeállított programot. A növendékek énekeltek, zongorán és hegedűn játszottak szép sikerrel. A nagy operaköri előadott nehéz részeket is könnyedén és frissen produkáltak végig. *Rácz* Nandine pedig igen kedvesen csevegte el *Sebők Zsigmond*-nak a *vis-à-vis* című monológiát. Igen sok tapost kapott *Palay Margit*, *Arany Margit*, *Rakos Arnold*, *Fazekas Anna*, *Csipek Sarolta* és *Lung Józsa*. Szíveségből működtek közre *Zatocsi* Gizella, az operaiskola növendéke, aki a *Bohéme* operából és *Laszky Herwald* *bokréta* és *Májusban* című műveit énekelte igen szépen és zajos hatással, *Vidosfalvy Gyula* pedig hegedűjátékával érdemelte ki a sok tapost.

Délvidéki szinészet. A délvidéki szinészet-velkezet alkotó városok szinügyi bizottságai Versceon ma gyűlést tartottak, amely alkalommal a szövetkezethe Versce, Lugos, Karánsebes és Fehért-templom városokhoz Oravica és Orsova is belépett. A téli szezonra Bokodi Antalnak társulatát szerződ-tették. A társulat október 1-től virágvasárnapig fog játszani; a szövetkezett városokban az egyes szin-ügyi bizottságok a társulatot teljeses bérlettel és külön segélyekkel is támogatják. A szövetkezet ál-lami szubvencióban is részesül és amióta működik, a magyar szinészet biztos otthont talál a nemzetiségi városokban és az előadásokat a nem magyar anya-nyelvű lakosok is inkább látogatják. A szövetkezet vezéregyesülete a lugosi, amelynek élén Pogány főispán áll.

Puccini Tosca-ja. Puccini új operájáról, Tosca-ról, amely a jövő évadban a milánói Scalaban kerül először színre, olasz újságok azt írják, hogy szerzője már teljesen elkészült partitúrával. Az opera szövege tudvalevőleg Sardou hasonló című drámája után készült s Illica, a hírneves olasz librettista műve. Nem érdekeltek, hogy Sardou és Illica közt érve nézeteltérés volt a hősnő halálára nézve. Sardou makacsul ragaszkodott hozzá, hogy Tosca, ugy mint ez a drámában van, a Santangele-kastély bástyafaláról a Tiberis folyóba ugorják. Az olasz szer-zők azt vetették ellene, hogy a Tiberis jó messzire esik a kastély bástyafalától s keresztül is vitték, hogy Tosca a darab végén törrel agyonszurja magát, amit szinzerűbbnek tartottak. Az opera első felvoná-sa a templomban, a második a Palazzo Farneseben, a harmadik és utolsó a Santangele-kastélyban játszik. Illica a dráma második és harmadik felvoná-sát egygyé olvasztotta. A darab cselekménye így egységesebb lett.

Német szinészek Párisban. Lautenburg ber-lini szinigazgató és Sorma Agnes, a híres énekesnő, mint Berlinből táviratozzák, a jövő év folyamán több német előadást fognak Párisban rendezni. A német vendégszerelések számára már biztosítottak egy elő-rangu párisi színházat. A német társulatot kiváló művészi erőkből szervezik, amelyek közt bécsi szinés-zek is lesznek.

Művészeti Páncsován. Páncsováról írják nekünk: Sok város irigykedéssel tekinthet Páncsova felé, azért a két művészestét, amelyeket Jászai Mari asszony, Paulay Edéné, Szilágyi Arabella, Szirmai Imre és Polányi Elemér művészek rendeztek. Szombaton é hónap 24-én Az elhagyott férfi című egy-felvonásos vígjátékban Paulay Edéné és Szirmai Imre, énekelve Szilágyi Arabella és zongorajátékával Polányi Elemér ragyogtatták művészetüket. Másnap vasárnap a Nemzeti Színház kitűnő tragédiája Jászai Mari Elektra-nak utóéletben alakításával szerzett el nem felel-hető estét a páncsovaiaknak. A művészek díjtalaul jötekményeik érdekében — egy árvaház javára — fáradtak az ország határszéleire.

Iskolai hangverseny. Major J. Gyula zene-akadémiája szombaton és vasárnap a Terézvárosi Társaságban hangversenyt rendezett. Dicséretre kell kiemelniük az összfáték szabadságát, amely minden tekintetben felülmúlta a várakozást. Különösen sike-rült volt Mozart zongoraversenyének előadása két zongorán, Beethoven Török-indulója, Bach Bourée-ja, Schubert Menuettoja két zongorán nyolc kézre, Brahms Magyar táncai, amelyeket kezdő hegedűsök adtak elő együtt. A magán ének-, zongora-, hegedű-csoportok is azt mutatták, hogy minden tanítvány a maga osztályának megfelelő művészi és elméleti ismereteket alaposan elsajátította. Az előadókát jól megérdemelt tapsokban részesítették. Az intézet eddig-elért sikerei arra buzdították Majorot, hogy szeptem-berben a Váci-köruton még egy iskolát nyisson.

Hangverseny a fürdőkn. Holter Ferenc, a kecskeméti Városi Zeneiskola jeles hegedűtanára és Fekete Oszkár karmester az idei nyár folyamán, júliusban és augusztusban, a magyar fürdőhelyeken hangversenykörutat rendeznek. A hangverseny mű-sora a következő:

- 1. Fekete O. Nyitány.
2. a) Schubert Nocturne.
b) Simonetti Madrigal.
3. Brüll I. Scherzo.
4. a) Hubay J. Csárdajelenetek.
b) Wieniawsky H. Le Ménestrier.
5. Székely L. 1-6 ábránd.
6. a) Rubinstein Románé.
b) Szent-Gály Gy. Bölcsődál.
7. Hubay J. A fonóban.
8. Liszt F. 15-ik Rapszódia.

Wildenbruch új darabja. Wildenbruch Ernő német drámáiról Erasmus lednya cím alatt négyfelvonásos drámát írt, amely a jövő évadban a berlini udvari színházban kerül bemutatásra.

Meghalt tenorista. Párisból táviratozzák, hogy Jellier, a nagy opera ismert tenoristája, tegnap ott meghalt.

A Denevér a berlini operában. A Denevér harmine előadása, mint berlini újságok írják, az udvari operában átlag hétézer márkát jövedelmezett estenként. Ilyen fényes anyagi eredménye darabnak a berlini operában még nem volt.

A Városligeti Színházban a Két ember tragédiája című bohózatot állandóan tétl ház előtt adják és így továbbra is a műsoron marad. Legközelebb Anzengruber kitűnő drámája A negyedik parancsotl kerül színre, amelyet Fáy Béla fordított magyarra. Elkészületben van még A keringő király bohózat, amelyet Komor Gyula alkalmazott magyar szinpadra.

Vidéki színházak. Halmay színtársulatánál Békés-Gyula a minap Fáy Szeréna vendégszerelpet Kóvi Cornélia naiva jutalomjátéka alkalmából. A vasgyórost adták és nagy közönség ünneplte Fáy Szerénát (Claire). Sok tapost kapott Kóvi Cornélia is, mint Suzanne. Az előadás sikerében pedig Bihari Ákos (Derblay), Hellai Nándor (Bligny) és Tuboly Klementin (Athénai) osz'ozkodtak. — Munkácsról írják nekünk: Romek nyári sájsónja van Kunhegyi szinigazgatónak, ki jól szervezett társulatával egy hónap óta működik a városban pártfogás s elismerés mellett. E hó 22-én volt Kunhegyin Bella jutalom-játéka. A fiatal művésznő ezuttal mint énekesnő aratott szép sikert. — Rakodczay Pál jól szervezett színtársulata tartja előadásait Mezőturon, sajnos, a közönség részvétele mellett. Pedig a társulat kitűnő erőkből van szervezve, így: a vidéki szinpa-dokon már előnyösen ismert H. Novák Irén naiva, Székely Renée drámai hősnő, a színiakadémia volt növendéke, Palugyai Vilma, Fodor Szeréna stb.; a férfiak közül maga Rakodczay drámai hős, Morvay a társulat titkára, Simon-Bárdy, Gulyás, Kelemen stb. Ez ideig színre kerültek: Velencei kalmár, Az édes, Mozdgó fényképek, Dreyfus kapitány, Gyurkovics lányok.

Ö-Budavára. Holnap, pénteken, június 30-án Little Tich, Rose és Johann, Del-Torelli és a 8 Métézeti utolsó fellépőt. Holnap 500 palck pezsgőt sor-solnak ki a tombolán. A pénztárnál váltott minden belépőjegyhez egy ingyen lombola-jegyet adnak.

MŰVÉSZET.

Összetört mestermű. A firenzei Bargello minden látogatója megbámulja Michelangelónak Léda című domborművét, amelynek márványába szinte bele van fojtva a hatalmas mesternek művész-szenvedélye. Ez a mestermű, mint Firenzeből írják, — a napokban darabokba tört. A muzeum tisztviselői ki akarták emelni helyéből, hogy megtisztogassák és némi javításokat eszközöljenek rajta. De nem bántak vele elég óvatosan: a dombormű a földre zuhant és darabokra tört. Most azon vannak, hogy lehetőleg jól összeállítsák a darabokat.

A Szegedi Képzőművészeti Egyesület. Szegedi tudósítónk arról értesít bennünket, hogy az ottani képzőművészeti egyesület szeptember e'sejein rendezi az őszi tárlatot. Azonkívül Vastag György és vele a többi szegedi születésű művészek is fog-nak ott tárlatot rendezni.

Újnan felfedezett Rafael-kép. A Times igen érdekes művészeti felfedezéseről számol be. Londonban egy eddig ismeretlen Rafael-festményt fedeztek föl, amely egy ifju arcokét mutatja. Meg-állapították, hogy ezt a képet Rafael firenzei tartó-zkodása idejében festette. A német kormány már lépéseket tett, hogy a jelenleg a londoni Agnews-képcsarnokban látható festményt a berlini képtárnak megszerezze.

A festőnő ötlete. A párisi Szalonban igen magára akasztottak egy festőnő képét. A högy-ugy akart ezen a bajon segíteni, hogy megvesztegetett egy hivatalnokot, aki aztán ének idejébe kicserélte a lépet egy másikkal, amely a legelső sorban légoit. De ez utóbbi kép történetesen egy zsüri-tagé volt, aki nagy meglepetéssel vette észre a festményének felmagasztalását. Nagy lármát csapott, aminek eredménye az lett, hogy a képeimozdító hivatalnokot helyéről elmozdították, a högy-festőt pedig öt évre kizárták a Szalonból.

EGYESÜLETEK.

A kereskedelmi szakmúveltséget terjesztő egyesület ma délelőtt tartotta Malekovich Sándor elnöklete alatt évi rendes közgyűlést az országos iparegyesület helyiségében. Az évi jelentést Zerkovits Emil titkár terjesztette elő. Ebből kitűnik, hogy az egyesület fennállásának első évében is a kereske-delmi szakmúveltséget terjesztése terén már jelentős eredményeket ért el. Az egyesület tanfolyamaira mintegy 260-an iratkoztak be és a halgatóktól tulnyomó része sikerrel vizsgázott. Szép sikereket ért el az egyesület felolvasásaival és több ízben rendezett gyászemlével. Mozgalmat indított továbbá az egyesület egy kereskedelmi szakosztár megszervez-tése és a vidéki tanfolyamok tekintetében. Az egye-sületi tagok részéről Aranyosi Miksa igazgatót mondott köszönetet az elnökségnek. A jövő évi tanfolyamra a beiratások már megkezdődtek az egyesület ügyvivő titkárságánál (Vörösmarty-utca 42.); ahol részletes tájékoztatást kaphatók.

(A magyar hástártási-iskola-egyesület) ma tartotta közgyűlést özv. Herich Karolyné elnöklete alatt. Szécskay István alelnök-igazgató előterjesztette a választmány és az iskola működéséről szóló jelen-tését. A tanfolyamot ebben az iskolai évben 32 tanuló végezte. Munkásmű látogatta a 65 beiratkozott közül 38, akik között volt több férjes nő is. Azok közül, akik elvégezték a tanfolyamot, sokan kaptak uri családoknak főzőnői állást. Egy kurzusban ösze-sen 262 étel készítését tanulják meg. Az egyesület vagyonra 3308 forint. Ezuttal a választmányi érési-

tették ki a következő tagokkal: Adler-Bancalari Hedvig, Csetei Herzog Péterné, özv. Brüll Miksáné, Emich Gusztávné, Popper Camilla, Fürst Jakabné, Hirsch Lajosné, Kunz Ferencné, Lázár Gyuláné, Kasztner Janka, Marsioh Rozina, Mautner Adolfné, Regele Róza, Rosenberg Augustia, Röser Jánosné, Rudnay Józsefné, Arnstein Henrik, dr. Bakonyi Kálmán, Bauer Samu, Márkus Miksa, Breitner L. Zsigmond, Bricht Lipót, dr. Gezuss Gusztáv, Glück Frigyes, Kállay Gyula, Kréty Béla, Mautner Adolf, dr. Morlin Emil, Rakosi Jenő, Józsi József, Winter Adolf. Felügyelő-bizottság: Kunz Ferenc, Rigócz Zsigmond, Vogel Gyula, Weisz Armin.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Művészvilág Ennek a kitűnően szerkesztett folyóiratnak ma jelent meg a hetedik száma. Ez is tele van szebbnél-szebb képekkel, érdekes cikkekkal, novellákkal és versekkel. Az új számba többek kö-zött Thury Zoltán, Salamon Ödön, Molnár Ferenc és Szentesy Gyula írt.

SPORT.

Német ló a Jubileum-díjban. A berlini lapok Slusohrt már ma biztos indulónak jelzik a bécsi Jubileum-díjban. Slusohr most Németország legjobb lova, vele remélik a németek az első megőrlést az elvesztett Derbyért.

Tornaverseny. A budapesti III. kerületi torna-és vívőegyesület a jövő hónap 16-án vasár-nap délután 5 órakor Calvin-utca 4. szám alatt levő pályáján versenyt rendez. A programba síkfutás, díekoztetés, futbalrugás, magas és távolugrás van felvéve. A nyertesek között értékes díjat osztanak szét.

Alagi lóversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. — Budapest, június 29.

Akácrosak kora tavaszszal, olyan buzzón vo-nultak ki a sportférjak ma is a nyugati pályaudvarra és onnan a kánikulai futtatásokra Alagra. Ilyenkor nincs már lóverseny sehol, örül hát a sportsman Alagnak is, amely gyakran gyógyítja meg a foga-dásokban vérző sebeket, többnyire előre kiszámít-ható, gyakran holtbizonyosságu eredményeivel.

Ma ugyan egy-két nagyobbbszerű meglepetés is volt, így mindjárt az első versenyben olyan, amely rit-kán izgatja az embereket Alagon. Parász, Chernel György három évose érkezett be várandalul elsőnek, több mint 10-szeres pénzt juttatva híveinek, míg a nagy favorit Falusi lány helyet sem kapott. A napnak a legszebb és talán az egész esztendőnek a legizgatóbb, leg-érdekeesebb versenye az Eranthia akadályverseny volt, amelyben ezuttal öt ló, az alagi fogalmak sze-rint igen nagy field mérközött. Nincs az a sikver-seny, amelyben különb finishit tudna csinálni akár Adams, akár Sloan, mint itt csinált Csompóra, az ügyes magyar jockey. A mi akadályversenyekben egy-egy évtizedben fordul elő, a végén három ló küzdött fej-fej mellett az elsőségért: Fodrász, Marasca és Ossi. A legelkeseredettebb küzdelem után végre Fodrász, jobban mondva Csompóra győzött fejhosz-szal Marasca ellen, melyet Rosák ült, Ossi szintén fejhoszszal harmadik.

A Morny-gátversenyt megerőltetés nélkül nyerte meg Aspasia, a kétévesek eladóversenyében pedig kisebbszerű meglepetést rögtönzött Fejérváry örnagy Munusa, Julissal és az örök favorit, de sohasem nyerő Miralle szemben.

Más nagyobb esete nem volt a mai alagi fut-tatásnak, az eredmények maguk pedig a következők:

I. Handicap. Díj 1200 korona. Távolság 2000 méter. Chernel Gy. Parászsa (Szemere) első, Miklós A. Bergfexje második, gróf Pejacevich J. Apolloniaja harmadik, azután Falusi lány, Angelina Cisneros, Kékes. Biró itélet: Könnyen 1 1/2 hosszal első, 1/2 hosszal 8-ik. Totalizátor: 5: 53. Helyrefogadások: I. 25: 194. II. 25: 131.

II. Edzők versenye. Díj 1000 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Orssich P. Mesébe valója (Tu-lajdonos) első, Geist G. Kántorja 2-ik, Mr. C. Wood Szeneciája harmadik, azután Reparatúr. Biró itélet: Bistosan nyakhoszszal első, 2 hosszal 8-ik. Totaliza-tór: 5: 14. Helyrefogadások: I. 25: 34. II. 25: 28.

III. Eranthia akadályverseny. Díj: 3000 ko-rona. Távolság: 4000 méter. Geist G. Fodrász-a (Csompóra) első; Jékay A. Marasca-ja második; Mr. Fair Ossi-ja harmadik, azután Déleg L. Vatel. Biró itélet: Küzdelem után fejhoszszal első, fej-hoszszal harmadik. Totalizátor: 5: 11. Helyrefoga-dások: I. 25: 83. II. 25: 47.

IV. Morny gátverseny. Handicap. Díj: 1200 korona. Távolság 2000 méter. Dr. Day Aspasia-ja (Kreutzbruck) első; Mr. Two Garibaldi-ja második; gróf Orssich Thekla-ja harmadik, azután Gladiator. Biró itélet: Igen könnyen négy hosszal első, rossz harmadik. Totalizátor: 5: 7. Helyrefogadások: I. 25: 29. II. 25: 85.

V. Kátévesek eladversenye. Díj: 1200 korona. Távolság: 1200 méter. Fejérvári G. Hámusa (Hruska) első; Geist G. Julisa második; gróf Wenckheim D. Mirz-je harmadik; aztán: Finom, Ladi Blanche. Birói ítélet: küzdelem után nyakhozszal első, 2 hoszzal harmadik. Totalizátor: 5:27.

VI. Víztoronydíj. Díj: 1500 korona. Távolság: 1400 méter. Gróf Esterházy B. Felsőföldi-je (Gümöry) első; gróf Pejacovich A. Diszpólar-ja második; Kónal L. Clou harmadik; aztán: Remény, Veszély és Esthajnal. Birói ítélet: könnyen 4 hoszzal első, 3 hoszzal harmadik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A bosszu. Szalay Juliát kedvese csalásága annyira elkésztette, hogy egy éjjelen rátámadt a lakásán alvó Beszei Istvánra, akinek nyakán egy konyhakéssel mély sebet ejtett, aztán baltával több ütést mért a fejére és bizonyára ketté hasította a koponyáját, ha a fölébredt legény javszékelésére a házbeliek ártalmatlanná nem teszik. A törvényszék dr. Fekete Gyula elnöklete alatt gyilkosság kísérlete miatt vonta felelősségre a leányt, aki beismerie, hogy már napokkal a tett elkövetése előtt érlelődött meg benne a gyilkossági szándék. Ma ezt a beismerést visszavonta, azt állítva, hogy csak az alvó ember látára adta a kezébe a konyhakést valami gonosz szellem, de a visszavonást nem tudta elfogadhatón indokolni. A bíróság meghallgatta dr. Moravcsik Ernő orvos szakvéleményét is, amely szerint a vádlott teljesen épelméjű; a nyakon ejtett sebek 8 nap alatt, a fejre kapott ütések pedig 10 nap alatt gyógyultak. A közadló bebizonyítva látta az előre megfontolt szándékot és gyilkosság kísérlete miatt emelt vádat. Dr. Kenedi Géza védő szerint a praemeditációt nem lehet megállapítani, a leány erős fölündulásában követte el a tettet és ez alapon kéri öt elítélni. A törvényszék Szalay Juliát szándékos emberölés kísérlete miatt két évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen egy a vád, valamint a védelem is felebbezést jelentett be.

§§ A bajor család. A főváros tiszti főügyésze a székesfőváros nevében pört indított a belügyminiszter, mint a kinostár képviselője ellen 1012 forint erejéig, mely összeget a főváros egy bajor család ápolási költsége fejében követeli vissza a belügyminisztertől. A szóban forgó Pékli nevű bajor családot tavaly hazaszállították a főváros a külügyminisztérium útján a bajor kormánytól kérte az ápolási költségek megtérítését. A bajor kormány a fizetést megtagadta, mert a két állam közt nincsen oly szerződés, amelynek alapján a költségek megtérítésére valamelyikük kötelezhető volna. A főváros erre a belügyminiszterhez fordult, de itt megtagadták a fizetést. A pör tehát megindult a főváros és a belügyminiszter között. A budapesti polgári törvényszék ellen a belügyminiszter illetékességi kifogást emelt, mert a pör a közgazdasági bíróság döntése alá tartozik. A törvényszék így értelemben is határozott, s illetékellennek mondotta magát az ügyben. Ugyanígy határozott az ítélőtábla is. A Kuria azonban Ádám András bíró előadása mellett mindkét alsó bíróság végzését megváltoztatta, s a polgári törvényszék illetékességét megállapította.

TÁVIRATOK.

Dreyfusné Rennesben.

Rennes, június 29.

Dreyfusné asszony, szülei, testvérei, a Hadamard házaspár és Havet, az Institut de France tagjának kíséretében tegnap este hat órakor Rennesbe érkezett. A vonat érkezése előtt tíz perccel megjelentek a pályaudvarban a rennesi departement preféje és a Párisból egyenesen ebből a célból kiküldött rendőrbiztos. Az újságírók igen nagy számban jelentek meg s a perronon foglaltak állást. A fiatal Hadamard is, aki már napok óta Rennesben van, azok között állott. Ő pillantotta meg legelőször a herobogó vasuti kocsiiban a családot s ő vezette oda az újságírókat is. Az öreg Hadamard, Dreyfus apósa lépett ki elsőnek a kocsiból, Dreyfusné asszony, aki felgyász ruhát viselt, utolsónak hagyta el a vasuti kocsit. A rennesi plébános, Colet, üdvözölte pár szóval a társaságot. Lelkes üdvözlések között haladt végig Dreyfusné az újságírók sorfala közt s a pályaudvar előtt összegyűlt mintegy háromszáz főnyi közönség is tisztellett nyitott utat neki. Ezután a váróterembe vonult a társaság, ahol azonban csak pár percig időztek. A pályaudvarról gyalog ment Dreyfusné a Mme Godard által részére felajánlott házba, amely körülbelül 300 méternyire lehet az indulóháztól. Ellenséges tüntetés éppen nem volt. Nagy tömeg kíváncsi nép összetömörült ugyan a Dreyfusné lakása előtt, de miután a rendőrfőnök fel-

szólította a tömeget, hogy oszoljon szét, zajtalanul távozott.

Páris, június 29.

Hadamard, Dreyfusné fivére, a Figaróban megcáfolja azt a hírt, hogy a Dreyfus-család a per befejezése után a külföldre szándékozik visszavonulni és kijelenti, hogy a család Franciaországban marad.

Dreyfus partraszállásának helyéről és napjáról még mindig igen elterétes hírek hallatszanak; mégis azt hiszik, hogy Dreyfus ma vagy legkésőbb holnap meg fog érkezni.

Páris, június 29.

A Journal szerint Galliffet hadügyminiszter újból fel akarja venni Picquartt a hadsereg kötelékébe.

Bécs, június 29. Távirati jelentés szerint a Kaiserin Elisabeth hadihajó 3 hetes tartózkodásra Jókohámába érkezett.

Páris, június 29. A kamara költségvetési bizottsága a kormány indítványára elfogadta a négy új adóról szóló törvényjavaslatot. A kamara kedden fogja tárgyalni ezt a javaslatot.

Pétóváry, június 29. A szláv egyesület elnökévé 60-százöttszázalékkal választották Vasziljevvet, a kalonai számosztály főellenőreit.

Konstantinápoly, június 29. Sakir pasa marsall a kis-ázsiai vilájelek rendkívüli kormánybiztosává újból visszahívását kérte avval a megokolással, hogy az általa javasolt rendszabályok nagy részben végrehajthatatlanok maradnak. Kérését azonban valószínűleg ez alkalommal sem teljesítik.

Schönborn bíbornok temetése.

Prága, június 29. Ferenc Szalvátor főherceg ma az államvasutak gyorsvonatával 2 óra 54 perckor ideérkezett. A főherceggel egyidejűleg Welsből ideérkezett a 6. számú dragonos ezred tiszti küldöttsége, mely ezredben Schönborn gróf bíbornok egykor mint tisztt szolgált. Ferenc Szalvátor főherceget a pályaudvaron Coudenhove gróf helytartó tiszteletteljesen üdvözölte. Este Ferenc Ferdinánd és Lajos Viktor főhercegek is megérkeztek, ugyszintén dr. Kohn olmtúzi érsek, Bauer brünni püspök és Wahl Lajos szász apostoli vikarius.

Választási reform Svájcban.

Bern, június 29. Arra az indítványra, hogy a nemzeti tanács proporcionális választások útján választassék. 61.292 aláírás, arra az indítványra pedig, hogy a szövetségi tanácsot a nép válassza, 51.275 aláírás érkezett be; minthogy mindkét indítvány megkapta a megkívánt 50.000 aláírást, mind a kettőre nézve népszavazás útján kell dönteni.

Spanyolországból.

Madrid, június 29. A minisztertanácsban a tengerészeti miniszter bejelentette a Patriote cirkálók hajónak a francia Compagnie Transatlantique részére, valamint a Rapido cirkálójának egy német társaság részére történt eladását. Súvela miniszterelnök felolvasta az alicantei kereskedelmi kamara táviratát, melyben ez tiltakozik a zavargások ellen. A miniszterelnök megerősítette, hogy a spanyol-német kereskedelmi szerződés július 1-én fog életbelépni.

Madrid, június 29. Egész Spanyolországban teljes nyugalom uralkodik. A hivatalos lap közli a Karolinák, a Palau- és Mariána-szigeteknek Németország részére való átengedéséről szóló törvényt.

A transvaali kérdés.

Fokváros, június 29. Négyezer polgár a polgármester elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen számos parlamenti tag is részt vett. Elfogadták egy határozati javaslatot, melyben Transvaal lakossága számára Dél-Afrika egyéb részeinek lakosságával egyenlő polgárjogokat követelnek és azt kívánják, hogy az angol kormány politikája egyértelmű támogatásban részesüljön. A gyűlés elhatározta, hogy a határozat másolatát Milner főgyarmati kormányzóknak avval a kéréssel küldi meg, hogy erről Chamberlain gyarmatügyi államtitkár tviratilag értesítse. Gordon Sprigg, a Fokgyarmat volt miniszterelnöke a gyűlésen mondott beszédében kijelentette, hogy az a veszély forog fenn, hogy a Fokgyarmat Angliától elszakad, ha Milner nem támogatják fenntartás nélkül.

A szerb-török határvillongás.

Konstantinápoly, június 29. A porta köreiben kijelentik, hogy a szerb-török határon előfordult eseményekről a nagykövetekhez intézett körlevelek az úszkubi váli hivatalos jelentéseim alapján, amelyek a határbizottság részben befejezett vizsgálatairól szóló, kölcsönösen aláírt jegyzőkönyvre támaszkodnak. Sándor király állított ki kifejezte sajnálatát a határon előfordult események fölött Tevfik pasa berlini török nagykövetnek is, akit a szultán az ügyben

való közbenjárással megbízott. A porta holnap érkezésről a szerb jegyzékre. Tegnap 200 bolgár katonai gyalog kumanovából Úszkubbe és a váli konakjánál a templom-ügy miatt tiltakozó tüntetést rendeztek.

Tüntetés Buenos-Ayresben.

London, június 29. A Tempsnek jelentik Buenos-Ayresből: A kereskedelmi kamara kezdeményezésére tegnap az adóteher ellen tiltakozó népgyűlést tartottak, melyen mintegy 40.000 ember vett részt. Roca elnök a kormány épületéből beszédet intézett a gyűléshez, melyben megígérte a panaszok megvizsgálását. Buenos-Ayresben az 1890-iki forradalom óta nem volt ilyen tüntetés.

Köszgazdasági táviratok.

London, június 29. Egy diszebeden, melyet tegnap londoni bankárok adtak, Hicks-Beach pénzügyminiszter beszédet mondott, melyben utalt a világ emelkedő aranykészletére, melyből a tulnyomó részlatszóló Oroszországba és az Egyesült Államokba megy. A miniszter kifejtette, hogy ennek dacára ellene van annak, hogy Angliában nagy aranykincs halmozzanak össze. Bár az Angol Banknak kötelezősége, hogy a szükségesletnek megfelelő aranytartályokat tartson, de arra nincs kötelezősége, hogy ezt a tartályokat felemelje, hogy Angliában nagy aranykészletet tartson fenn. A miniszter végül melegen ajánlotta, hogy a nagy bankok közös eljárást kövessenek az Angol Bankkal.

New York, június 28. A részvény piac kezdetben szilárd volt, később is keveset változott és igen szilárdan zárult. Részvényforgalom 578,000 darab. Ezüst 60%.

London, június 29. Az értéktőzsde szombaton, július 1-én zárja marad.

New York, június 29. Liszi helyben 2.85. Buza júliusra 79.%, szeptemberre 79.%, decemberre 81.—. Tengeri júniusra 38.4%.

Chicago, június 29. Buza júliusra 72.%. Tengeri júniusra 33.4%.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti értékbörzének a mai ünnepi magánforgalomban is megfelelő mozgalmal napja volt. Az osztályok hitelrészvény újabb 3 forinttal emelkedett és ugyanannyival drágult a közúti vasúti részvénye is. A magyar hitelrészvényekben ellenben ellanyhult a hangulat és a zárlatuk is alacsonyabb. Más értékekben nem volt kötés.

Sorsolás. A Magyar Földhitelintézet június 30-án, pénteken d. e. 10 órakor tarja saját házában (Bálvány-utca 7. sz.) 4%-os koronaértékű zálogleveleink nyilvános kisorsolását, amely alkalommal: 44 darab 10000 koronás, 228 darab 2000 koronás és 141 darab 200 koronás, 924200 korona értékben fog kisorsoltatni.

Napirend.

Naptár. Péntek, június 30. — Római katolikus: Pál eml. p. — Protestáns: Pál emlék. — Görög-ország: (június 18.) Leoncz vt. — Zsidó: Tham. 22. — A nap két reggel 3 óra 51 perckor. — Nyugszik este 7 óra 44 perckor. — A hold két este 11 óra 17 perckor. — Nyugszik délután 12 óra 3 perckor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városi házában.

A főváros középítési bizottságának ülése délután 4 órakor az új városi házában.

Művészeti bonetani előadás az Üllői-ut. I. bonetani intézetben délután 3 órakor.

Király lövészet a budapesti polgári lövészegyesület céllövő házában.

A budapesti szegényorsos tüdőbetegok szanatórium-egyesületének igazgató-tanácsülése délután 4 órakor a magyar általános biztosító társaság tanácstermében (Vigadó-tér 1. szám).

Nemzeti múzeum. Régiségtára. Nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. A Múzeum többi tárai 1 korona belépő díj mellett megláthatók.

Iparművészeti múzeum zárv.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállítás a tud. Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Telencsikai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 18.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatali nyilvános könyvtára és térképtárája nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délután 6—7 óráig és 9 óráig.

A többi könyvtárak zárv. vannak.

A Hódolási díszelőadás. Eiseubt Ferenc óriási körképé, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajczár, gyermekjegy 30 krajczár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparosarokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerespesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakosok iróka és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Pétek, 1899. évi június hó 30-án.
A férj vadászni jár.
 Bohózat 3 felvonásban. Irta: Georges Feydeau. Fordította: Mihály József.
 Személyek:
 Justinián Hegedűs Babetto Horos F.
 Léontine Lányoz Gustave Góth
 Latour Nikó L. Broidis Gyöngyi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOVÁROSI NYIRI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.
 Pétek, 1899. évi június hó 30-án.
Blaha Lujza urnó bucsufelleptével
A telone.
 Kezdeté 7 órakor.
 Szombaton Dr. Szeleburdi. Vasárnap d. u. Szegény Jonathán. Este Dr. Szeleburdi.

VÁROSLEGYTI SZÍNHÖR.

Pétek, 1899. évi június hó 30-án.
Két ember tragédiája.
 Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Föld Mátyás.
 Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.
 Pétek, 1899. évi június hó 30-án.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
 Keltai opera 4 felvonásban, 7 képből. Irta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerette: Dávidsohn Emánuel.
 Személyek:
 Monacoh Radó S. Abigail Kápolnai
 Sulamit Késsyyné Zigitany Tukuray
 Absolon Érezkövy Erziel Tarján
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ös-Budavára.

Pétek június 30-án.
Little Tich
 utolsó fellépte a fényes június műsor utolsó napja.
 Az 500 palack pezsgő tombola kisorsolása.
 Belépő díj este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr. Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytőzsdékben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.
 A mulató 16 fokra szállított van.
 Kezdeté 10 órákor, vége 12 órákor.
Ma bucsu fellépte
Blasel Károly ur
 mint vendég az énekes bohózatban
Cassia Pascha
 utoljára
'Miss Charmion'
'La belle Jane Valdér'
 az 6 szecesszionisztikus, plasztikus állásaiban. Ugymint
Les Welton.
 És a nagy júniusi műsor.

VIGSZÍNHÁZ-KÁVÉHÁZ

V., Lipót-körút 32.
 búvított és fényesen berendezett összes helyiségeinek megnyitása
f. évi július hó 1-én lesz.
 Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hinni szeretném, megragadom az alkalmat, hogy tisztelt vendőim és barátainak az általuk is munkálkodni ideje alatt tanúsított előző jóakarataért **köszönetet mondjak** és kérem továbbra is nagybecsű támogatásukat és pártfogásukat.
 Tisztelettel
Brück Károly.

A kőbányai Királysörfőző
Goliát Malátasöre
 gyógyhatása mellett a legkellemebb üdítő ital.
 Ajánló: Dr. Korányi, Dr. Kétyi budapesti, — és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár urakól.

Bármintó
 csontbántalmak, hasogató-sok, szagpatások, derékfájás, csusz, kőszvényben szenvedők vegyenek 80 krajcárért Erényi-féle „Nervint”.

Kárpit-raktárak

Franczke János
 Főüzlet: Kerepesi-ut 6.
 Fiókiüzlet: Irányi-u. 25.
 Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és újtányosan elvégzi.

A „Budapesti Árjegyzék”-ben nem jegyzett összes értékpapírok és pedig vidéki takarékpénztár-, valamint bankrésvényeket, továbbá vidéki malom és iparrészvényeket legújanszában vesz, elad és azokra kölcsönt ad Fuchs H. váltóháza, Budapest, IV. k. Kecskeméti-utca 1. Egyetem-tér.

A nyári idény alatt nyaraló vagy fürdőbe utazó t. c. vevőkönözösek felkértek, hogy

Kertész Todor-nál

az idényszerű cikkek u. m. hintaágyak, turistakellékek, tornaszerek, croquet és Lawn-tennis játékok. Lignum Sanctum golyók, knpl. babók, Flauhart-fervegyel, revolver, léggömbök, lampionok, legyezők, gyermek velópedék, továbbá szódavíz-, fagyalt- és kávégépek, kétféle órák, úti bőröndök, kulcsok, plaidsziljak, halásző szerek, lóhalók stb. bevásárlását hétköznapokon sziveskedjenek eszközölni, minthogy

KERTÉSZ-nél vasárnap zárva van.

Lawn-tennis szabályokat és árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Olvásóink figyelmébe!

„MIRJAM”
 Irta: Dr. KISS ARNOLD. veszprémi főrabbi.
 Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv.

ARA: Vászonskötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Bőrkötés, igen díszes csattal 6 frt. Csont utaztató kötés 3 frt 50 kr. Elefántcsont kötés, igen díszes 6 frt.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadói hivatalában, József-körút 18. szám.

Olesó arany és ezüsteladás,

valamint a legeszebb ék szertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany fűzőlánc 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszok, 6 frt 50 kr.-tól kezdve.
 12 darab valódi ezüst óráskész 6 frt 25 kr., étkész-szervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frtől kezdve.
 Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 8 kr., minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálognázi cédulákat.

Grünberger A. Reia örökösök
 Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) L. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Köhögésnél.
 rekedésnél vegyen 30 krajcárért Réthy-féle pemeter-füvenkórát.

Cheviot öltöny
 kék vagy fekete 16 frt. Loden öltöny minden színben 15 frt. Felöltő 8 frt. Havelok egész gallérral 8 frt, mindintézta gyapot.
 Rothberger Jakab es. és kir. udvari szállítóháza Budapest, IV. váci-utca 23.

Használt ruhák újrakicsorított, nekés a legmagasabb árban beszámítainak.

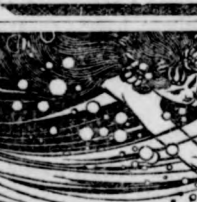

Heckenast Gusztáv

Budapest, most IV., Gizella-tér 2. szám.
 A legjobb bel- és külföldi zongorák főraktára.
 Legnagyobb kölcsönző intézet.
 Árjegyzék ingyen.

Biztosítás arfolyam - veszteség ellen

kiszorolás esetén.
Huzás folyó évi július 1-én.
 Osztrák hitelsorsjegyek, esetleges arfolyamvesztés körülbelül 32 frt. Biztosítási díj: 65 kr.
 Osztrák vörös-keresztorsorsjegyek, esetleges arfolyamvesztés körülbelül 8 frt. Biztosítási díj: 7 1/2 kr.
 1854-es államsorsjegyek, esetleges arfolyamvesztés körülbelül 124 frt. Biztosítási díj: 12 frt.
 Bécs-városi sorsjegyek, esetleges arfolyamvesztés körülbelül 45 frt. Biztosítási díj: 60 kr.
FUCHS H. váltóháza
 Budapest, IV. Kecskeméti-utca 1.

Metternich herceg-féle

Richard forrás.

Legjobb asztali víz a világon. Gyógyhely és acélfürdő Königswart, Csehország.
 Magyarországi főraktár:
 Budapest, VIII., József-körút 9. sz.

Posttőszéjkelküldés csak maganosoknak.

Egy vég, 310 m. hosszú, elegendő 1 férfi öltönyre, ára csak
 (itt 283) 310 jő 490 jő 750 finom 870 finom 1050 legfinomabb 124 angol 1295 an-ker
 Egy vég fekete szalon-bizonylat 10 frt. Felöltő szövet méterre 8 frt 25 krajcár. Loden gyapru szemkeny 1 vég 6 frtől 1 vég 8 frt 20 kr. Peravian és Doering állami-vasúti függőszelők és bírói egyenruha-aszúvelek, legfinomabb kangaró- és cheviot, valamint egyenruha-pozitív a penzgyőzöreg és esondorság számára stb. gyári áron küld a szállítók elismert
 Posttőgyári Kiesel-Amhof Brünben.
 Raktár
 Hitták ingyen és bérmentve. — Mitől is szállít.
 Figyelmeztetés! A t. község figyelmébe, hogy a szúvelek ára közvetlenül vásárlásnál olcsóbbak mintha azok a közvetlen kereskedőnél megrendelők. A Kiesel-Amhof cég Brünben az összes szúveleket valódi gyári áron szállítja, és nem drágítja meg az értéket közteszállítással.

„AZ ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság.
 Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Doák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén... 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898 végén... 243 millió forint
Eddigi kifizetések... 103 millió forint

A nyerevényrészesüléssel biztosítottak A osztályú szerinti — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.
 B osztályú szerinti (évenként emelkedő osztályok) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Mindenmü haláleseti, életési és járadék biztosítás.
 Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségnek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitközségek egyének kedvező feltétel feltevések mellett kapnak szállított gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
 Árjegyzék 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya.

Több észak- és délnem-honi nevelőnőt.

zene nyelvismerettel, angol és francia, tanítónőket s bonneket azonnali belépésre ajánl. Magyar oklev. tanítónőket zene és nyelvismerettel vagy anélkül sürgősen keres. Szegheóné S. Lujza most Budapest, Erzsébet-körút 30.

Viri.

Ein Hofrath and fünf Aerzte begutachten und meinen überraschende Erfundung gegen vorzeitige Schwäche!
 (Männer.)
 Broschüre mit Gutachten und Dr. Gerichsurtheil als Doppelbrief franco für 50 Kr. Marton.
Paul Gassen,
 Köln a/Rh. Nr. 45.

Páratlan szerdak.

Irta Szomaházy István.
 Ára 1 frt 50 kr.
 Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldöttik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadói hivatalában.

Titkos Betegségeket

hüvelyfolyásokat és sebeket, az infarktustól utólag, az elgyengült férfiek, nagyszülők, a bajtörzők tökéletes meggyógyítására, német fehérfolyást, bármennyire állított is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a meggyógyítás céljából a bűnbetegeknek a meggyógyítás céljából a bűnbetegeknek gyógyítást új gyógyóanyag szerint, óstos elkerül, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészeti orvos volt csász. kir. oszt. főorvos
 RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
 Díjazott levelekre hirtelenrebül figyelemmel választott és gyorsvári postán küldi a leveleket.
 Nőknek külön várterem.
 Ugyanott megjelölt az a szerződés: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERU UTUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) némi beutazások és csak 50 krajcárért megrendelhető című könyve, volt az 2 frt 50 kr., most csak 60 kr. A könyv 16 becses orvosi leírás, elküldve, 1 frt beutazás mellett bérmentve egy 50 kr. utazótól megkötve.
 A könyv tartalma: I. Az orvosok leírása. — II. A női élet ábrázolása. — III. Az utazókészítés és az utazóknak megrendelése. — IV. Bünyesítések (tripper) és bünyesítésműveletek. — V. A bajtörző (spiliss). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfiek. — VIII. Női meggyógyítás. IX. Az infarktustól meggyógyítás. — X. Női meggyógyítás. — XI. A bűnbetegek meggyógyításának módja. — XII. A bűnbetegek meggyógyításának módja.